نهێنییەکانی
شەڕی نێوان پارتی دیموکراتی کوردستان و
حزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران

(١٩٨٢- ١٩٧٩)

منتدى إقرأ الثقافي
www.iqra.ahlamontada.com

نهێنییەکانی شەڕی نێوان پارتی دیموکراتی کوردستان و حزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران

(١٩٧٩- ١٩٨٣)

له بڵاوکراوەکانی

ئەرشیفخانەی دیکۆمێنتەکانی کوردایەتی

ستۆکهۆڵم ٢٠١٦

پێشەکیی ئەم چاپە

ئەرشیفخانەی دیکۆمێنتەکانی کوردایەتی لەساڵی ٢٠١٤ لەستۆکهۆڵمی پایتەختی سوید دامەزراوەو ئەرکەکەی کۆکردنەوەو پاراستنی دیکۆمێنتەکانی بزوتنەوەی کوردە لەتەواوی پارچەکانی کوردستاندا. بێگومان کۆکردنەوەی دیکۆمێنتەکان بمانەوێ و نەمانەوێ تێکەڵاو بەکێشە سیاسییەکانی نێوان لایەنەکان دەبێ کەئەمەش ئەو گیروگرفتەی لێ دەکەوێتەوە کە لەوانەیە بەشێك لەو دیکۆمێنتانە لەدژی یەکتری نوسرابن بەڵام بۆ تۆژەران بڵاوکردنەوەی ئەو دیکۆمێنتانە زۆر گرنگە چونکە دیکۆمێنت پاڵپشتە بۆ هەر توێژینەوەیەکی ئەکادیمستی. لێرە مەبەست ئەوەیە هیچ لایەنێك وەها تێ نەگات کە بڵاوکردنەوەی فلانە دیکۆمێنت مەبەستی سیاسیی لەدواوەیەو بۆ بەرزکردنەوەی لایەنێك و دژایەتی کردنی لایەنێکی ترە. گوناهی ئەرشیفخانەی تیا نیە ئەگەر مێژوی سیاسیی کوردستان پڕ ناکۆکی و نەسازان و رقەبەرایەتی بێ. بۆیە دەبێ وەها سەیری ئەو دیکۆمێنتانە بکرێت کەبەشێکن لەرابردومان بەخراپ و باشیەوەو زۆرتر مەبەست لەدوبارە بڵاوکردنەوەیان وەرگرتنی عیبرەتە بۆ ڕێگرتن لە دوبارەبونەوەی بارودۆخێکی نەخوازراو کە کەسمان حەزی نەکردووە بیبینێت .

ئـەو دیكۆمێنتـەی كـەلێرە بـڵاو دەكرێتـەوە نامیلكەیەكـە لەساڵی ١٣٦٠ی ئێرانـی بەرامبـەر بـە ١٩٨١ی زایینـی بـڵاو كراوەتـەوە. حزبـی دیمـوكراتی كوردسـتانی ئێـران دەری كـردووە. نوسـەرەكەی دیـار نیـە بـەڵام گومـان هـەیـە شـەهید دكتۆر عەبدولرەحمان قاسملۆو بەڕێز عەبدوڵڵا حەسەن زادە پێكـەوە نوسـیبێتیان یـاخود دەشـێ یـەكێكیان نوسـیبێتی و هـەروا دەشـێ كەسـێكی تـر بـەڕێنمایی و سەرپەرشـتیی ناوبراوان نوسیبێتی. بەڵام ئەوەی كە بەهیچ جۆرێك مایـەی شك و گومـان نیـە ئەوەیـە كەدیكۆمێنتەكە لەلایـەن دەزگـای ئینتیشـارات و تـەبیلغاتی كۆمیتـەی ناوەنـدیی حزبـی دیموكراتی كوردستانی ئێرانـەوە لەرەزبەری ١٣٦٠ دەرچووە .

ناونیشـانی هـەوەڵ چـاپی نامیلكەكـە بەمجۆرەیـە "خیانەتەكانی قیادە مووەقـەت بەرامبـەر بەنەتـەوەی كـورد" بـەڵام ئێمـە لەئەرشـیفخانە بەباشـترمان زانـی كەناونیشـانەكەی بگـۆڕین و ناونیشـانێكی وای بـۆ دابنێین كەخوێنەر هەر لەبەرگەوە درك بەناوەڕۆكەكەی بكات .

نـاواخنی نامیلكەكـە بـۆ گێڕانـەوەی ماجەرایـەك تـەرخان كـراوە كـە ٣٥ ساڵی بەسـەرا تێپـەڕیوە. بۆیـە لـەم بەراییـەدا مەسەلەكە پێویستی بەهەنـدێ رونكردنـەوە و تیشك خستنە سـەر هەیـە. نـاوەڕۆكی نامیلكەكـە بەشـێكە لەشـەڕی راگەیانـدنی نێـوان پـارتی دیمـوكراتی كوردسـتان و حزبـی دیمـوكراتی كوردسـتانی ئێـران بـەڵام لـەو كاتـەدا پـارتی زۆرترینـی بـەناوی قیـادە موەقـەت ناسـرابوو. هـەر بـەهۆی

ئەمەشەوە لەنێو نامیلکەکەدا کاتێک ناوی قیادە موەقەت دێتە بەر چاو، مەبەست لێی پارتی دیموکراتی کوردستانە. ئەمە یەک. دوو، بابەتی نامیلکەکە پەیوەندیی بەشەڕی نێوان هێزەکانی پارتی دیموکراتی کوردستان و حزبی دیموکراتی کوردستانی ئێرانەوە هەیە. جوگرافیای شەڕەکەش ناو کوردستانی ئێرانە نەک کوردستانی عیراق. سێ، لەو ئان و ساتەدا بارەگای سەرکردایەتیی پارتی دیموکراتی کوردستان لەناوچەی مەرگەوەڕ بوو، واتە لەناو خاکی کوردستانی ئێراندا بوو، هاوپەیمانییەک لەنێوان پارتی دیموکراتی کوردستان و سوپای پاسدارانی ئێران لەدژی حزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران پێک هێنرا بوو و ئەم دوو لایەنە پێکەوە بەهەماهەنگی هێرشیان دەکردە سەر ناوچەکانی ژێر کۆنترۆڵی هێزی پێشمەرگەی حزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران. لەئەنجامی ئەم هاوپەیمانی و هەماهەنگییەدا حزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران. هەموو ئەو ناوچانەی لێ سەنرایەوە کە لەساڵی ١٩٧٩ بەدواوە لەژێر کۆنترۆڵیدا بوو .

ئەم نامیلکەیە کەزمانەکەی زۆر زبرەو زۆر بەتوندی تیایدا هێرش کراوەتە سەر سەرکردایەتیی پارتی دیموکراتی کوردستان، ڕەنگدانەوەی ئەو پەیوەندییە گرژەیە کە لەو زەمانەدا باڵی بەسەر پەیوەندییەکانی نێوان پارتی دیموکراتی کوردستان و حزبی دیموکراتی کوردستانی ئێراندا کێشا بوو. دەبێ بەچاوی ئەو کاتەوە تەماشا بکرێت. بەڵام نابێ ئەم قسەیە وەها لێک بدرێتەوە کەپاساو هێنانەوەیە بۆ

هەڵوێستێکی خراپ و نانەتەوەیی لەدژی حزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران کەنەدەبوایە لەژێر هەر پاساوو بەهانەیەك پەنای بۆ ببرێت .

بەهەر حاڵ، ئەم مەسەلەیە بۆ مێژوونوسان دەهێڵینەوە کەخۆیان ئازادن چۆن لێی دەڕوانن. کاری ئێمە تەنها رزگارکردنی دیکۆمێنتەکانە لەفەوتان .

بەناوی

سەرپەرشتیارانی پرۆژەی

ئەرشیفخانەی دیکۆمێنتەکانی کوردایەتی

سەرەتا:

لە پەیوەندی نێوان حیزب و ڕێکخراوە سیاسیەکان دا چ لە نێو خۆی وڵاتێک و چ لە چەند وڵاتی جۆربەجۆردا، هەروەها لە دنیای سیاسەتدا بە گشتی زۆر کارەسات دێنە پێش و زۆر مەسەلە ڕوو دەدەن کە حیزبێکی سیاسی لە هەل و مەرجێکی دیاری کراوی مێژووی دا بەراست نازانێ پەردەیان لەسەر هەڵداتەوە و بیانخاتە بەرچاوی بیروڕای گشتی خەڵکی وڵاتەکەی. هۆیەکەشی ئەوەیە لەو وەختە دیاری کراوەدا بڵاوکرنەوەی مەسەلەکە بە قازانجی گشتیی تێکۆشان بۆ گەیشتن بە ئامانجەکانی حیزب و گەل نازانێ،بەڵام بەو مانایە نیە کە ئەو کارەساتە بۆ هەتا هەتایە لە بیر دەبرێتەوەو هیچ کاتێک پەردەیان لەسەر وەلا نادرێ، مەسەلە هەر ئەوەیە کە باسی ئەو ڕووداوانە هەڵدەگیرێ بۆ هەل و مەرجێکی لەبارتر کە خزمەت بە بەرەوپێش چوونی ئامانجەکان بکا.

ئەوەی لەمەودوا باسی دەکەین شتێکە لەو بابەتە، لەم کورتەباسەدا دەمانەوەێ هەندێ ڕووداوی مێژوویی بۆ رای گشتی گەلی کورد و گەلانی ناوچە ڕوون بکەینەوە و لەو ڕێگایەوە هەڵوێستی سەرۆکایەتی پارتی دیموکراتی کوردستانی عێراق(قیادە) دەرهەقی بزووتنەوەی میللی

دیموکراتی گەلی کورد لە کوردستانی ئێران بەگشتی و حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران بە تایبەتی بخەینە بەرچاو.

حزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران لەو بروایەدا نەبوو کەلە هەل و مەرجی ئێستادا ئەو مەسەلانە بێنێتە گۆرێ و لێیان بکۆڵێتەوە، بەڵام کردەوەی دژی گەلی سەرۆکایەتی پارتی(قیادە) و نووسراوەکانی ئەم دواییەی بەرێوەبەرانی کە هەوڵ دەدەن رووداوەکان بەپێچەوانە بخەنە بەرچاوی خەڵکی کوردستان و بە قازانجی خۆیان راستی یەکان بەراوەژوو نیشان بدەن ناچاری کردین رووداوە مێژوویەکانی پازدە بیست ساڵی رابردوو هەڵوێست و سیاسەتی سەرۆکایەتی پارتی بەرامبەر بەگەلی کورد و حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران بەو جۆرە کە بووە و هەیە بخەینە بەرچاوی کۆمەڵانی تێکۆشەری خەڵکی کوردستان بۆ ئەوەی بۆ خۆیان ببنە قازی و حوکم بدەن.

شتێکی زیاتریش کە ئێمەی هێنایە سەر نووسینی ئەم کورتە باسە ئەوەیە کە سەرۆکایەتی پارتی لە دوو ساڵی رابردوودا هەمیشە لە خۆپاراستنی حیزبی ئێمەی کەڵکی خراپی وەرگرتووە و بێدەنگی ئێمەی لەسەر سیاسەتی دژی گەلی و کردەوەی تاوانبارانە و گومان لێکراوی خۆی بەنیشانەی کزی و بێ هێزی حیزبی ئێمە و بزووتنەوەی میللی دیموکراتیکی گەلی کورد و کورستانی ئێران

زانیــوه. هەروەک هاونیشــتمانانه بەریزەکــان ئاگــادارن سـەرۆکایەتی پارتی بیشـەرمی گەیانـدوەتە رادەیەک کە بۆ داپۆشینی خیانەتەکانی خۆی درۆ و بوختان بۆ حیزبـی ئـێمە هەڵدەبەستێ و روخساری دزێـو و بەکرێگیـراوانەی خۆی لە ئـێمە دادەبینـێ، لەوەش زیـاتر لەم دواییـانەدا شان بە شانی جاش و ئەرتەش و پاسدار و هەموو هێـزە سـەرکوت کەرەکــانی ریژێمــی کۆنەپەرستی خــومەینی لەشکری بۆ سەر خاکی کوردستان کێشاوە و شارو گوندی کوردســـــــتانی ئیـــــــران پەلامــــــــاردەدا.
هەربـۆیە بەرێـوەبەرایەتی حیزبـی ئـێمە گەیشـتە ئەو بــروایەی کە بێــدەنگ بــوون لە راســت خیــانەت و جینایەتەکانی ئەو تاقمە بەکرێگیراوو چڵکاو خۆرە لەوە زیـاتر درووست نیە و پێویستە واقیعەتی رووداوەکان لە کۆنەوە تا ئەمرۆ بە ئاشکرایی بێ پەردە بخرێتە بەردەم کۆمەلانی زەحمەتکێشی خەڵکی کوردستان و سەرانسەری ئێران.

هەڵوێستی خەڵکی کوردستانی ئێران
بەرامبەر بزووتنەوەی کوردستانی عێراق
بەسەرۆکایەتیی بارزانی

پاش سەرکەوتنی شۆرشی چاردەی ژووئیەی ساڵی ١٩٥٨ ی عێراق دەرفەتێکی مێژوویی بۆ گەلی کورد لە کوردستانی عێراق هاتە پێش تا بتوانێ مافە نەتەوایەتییەکانی خۆی بەشێوەی خودموختاری لە چوارچێوەی عێراقێکی دیموکراتدا وەربگرێ، بەدوای سەرکەوتنی شۆرش ئازادیە دیموکراتیەکان تارادەیەکی زۆر لە عێراق دا جێگیر بوون، پارتی دیموکراتی کوردستان کە تا ئەو دەم بەنهێنی خەباتی دەکرد، دەستی بە تێکۆشانی ئاشکرا کرد، زوو رۆژنامە و گۆڤاری کوردی بە رەسمی و بە ئاشکرا بڵاو بوونەوە کە یەکیان (خەبات)ی ئۆرگانی پارتی دیموکراتی کوردستانی عێرق بوو، بارزانی یەکان کە ١٣ ساڵ بوو لە یەکێتی شورەوی دا دەژیان گەرانەوە وڵات و دروشمی برایەتی کورد و عەرەب لە عێراق دا وەک واقعیەتیک خۆی نواند.

حکوومەتی (عبدالکریم قاسم) لەسەرەتاوە زۆر هەنگاوی بەکەڵک و شۆرش گێرانەی بە قازانجی خەڵکی عێراق و چینە زەحمەتکێشەکان هەڵینایەوە کە یەکێک لەوانە مەسەلەی دابەشکردنی زەوی و زار بوو، بەڵام بەرە بەرە (قاسم) لەپەرەگرتنی بزووتنەوەی نیشتمانی خەڵکی عێراق ترساو لەلایەکیش هێزە دیموکراتی و نیشتمانی یەکانی عێراق نەیانتوانی لە گۆڕانی سیستمی

سیاسی عێراق قازانجی دوارۆژی خەڵکی وڵاتەکەیان کەڵک وەربگرن، لەئاکام دا رۆژ بەرۆژ ئازادییە دیموکراتییەکان بەرتەسک کرانەوە و زەمینە بۆ تێکچونی وەزعی سیاسی لە عێراق دا ئامادە بوو.
ساڵی ١٩٦١ هیندێک لە دەرەبەگەکانی کوردستانی عێراق کە لە بەرنامەی ئیسلاحی ئەرزی ڕیژێمی (عبدالکریم قاسم) نارازی بوون دەستیان دایە چەک و چوونە شاخی، پاش ماوەیەک پارتی دیموکراتی کوردستان سەرۆکایەتی بزووتنەوە چەکدارییەکەی گرتە دەستی خۆی درووشمی نەتەوایەتی خودموختاری بۆ کوردستان هەڵگرت. لەو تاریخەوە واتە لە سپتامبری ١٩٦١ وە بزووتنەوەکە شکڵێکی نەتەوایەتی بەخۆیەوە گرت و بەرە بەرە چین و تویژەکانی گەلی کورد لە کوردستانی عێراق لە دەوری خۆی کۆ کردەوە.
لە ١١ ی سپتامبری ١٩٦١ تا شەشی مارسی ١٩٧٥ واتە ماوەی چواردە ساڵ بزووتنەوەی کوردستانی عێراق بەزۆر قۆناخی جۆر بەجۆر دا تێ پەریوە کە بەداخەوە ئەنجامەکەی تێکچوون و تێ شکانێکی بێ وێنە بوو کە لە مێژووی گەلی کوردا بە(ئاش بەتاڵ) ناوبانگی دەرکردوە، ئێمە نامانەوێ بەوردی بچینە نێو ئەو باسەوە کە هۆی ئەو شکستە گەورەیە چی بووە و بزوتنەوەیەک کە بە قسەی سەرکردایەتیی پارتی خاوەن سەد هەزار پێشمەرگە بوو چۆن و لەبەر چی لە ماوەی چەند ڕۆژ دا

ئاداری بەسەر پادارییەوە نەما، ئەو باسە پێویستی بەوەخت و دەرەتانێکی زۆرتر هەیە و لە کورتە باسدا جێگای نابێتەو، تەنیا شتێک کە دەمانەوێ قامکی لەسەر دانێین مەسئولیەتی سەرۆکایەتی پارتی لەو ئاش بەتاڵەیە ئاش بەتاڵێک کە بەقیمەتی کوژران و ئیعدامی سەدان کەس و ئاوارە بوونی سەدان هەزار کەس لە برا کوردەکانی عێراقمان تەواو بوو، جگە لەوەش بزووتنەوەی گەلی کوردی لە کوردستانی عێراق دەیان ساڵ وەدواخست، ئەو راستی یە بۆیە وەبیر دەخەینەوە چونکە سەرۆکایەتی پارتی تا ئێستاش نەک هەر خۆی لەو شکستە گەورەیە بە مەسئوول نازانێ ، بەڵکو خۆی وەک قارەمانێک نیشان دەدا و ئاکار و کردەوەی بە شێوەیەکە کە هەروا بزانە گەلی کورد شتێکیش بە سەرۆکایەتی پارتی و بنەماڵەی بارزانی قەرزارە.

ئێمە لە باسی رووداوەکانی بیست ساڵی رابردوودا وردە وردە ئاکار و کردەوەکانی سەرۆکایەتی پارتی وەک سەرکردەی بزووتنەوەی ١٩٦١ی کوردستانی عێراق و بەتایبەتی رەفتاری بنەماڵەی بارزانی روون دەکەینەوە و لەو رێگایەوە گۆشەیەک لە هۆیەکانی ئەو ئاش بەتاڵە مێژووییە و مەسئولیەتی سەرۆکایەتی پارتی لەو شکستە گەورەیە نیشان دەدەین، بەڵام ئەوەی زیاتر مەبەستی ئێمەیە روونکردنەوەی هەڵوێستی گەلی کورد و حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران بەرامبەر بزووتنەوەی

کوردی عێراق و سیاسەتی سەرۆکایەتی پارتی دەرهەق بە تێکۆشەرانی گەلی کورد و حیزبی دیموکراتی ئێرانە.

هەر لە سەرتای دەست پێکردنی بزوتنەوەی ساڵی ١٩٦١ ی گەلی کورد لە کوردستانی عێراقەوە حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران بەشێکی زۆر لە کار و تێکۆشانی خۆی بو پشتگیری و یارمەتی ئەو بزوتنەوەیە وەکار خست، خەڵکی کوردستان ئێرانی بە هیوا و هومێدێکی زۆرەوە چاویان بریبوە بزوتنەوەی گەلەکەمان لە کوردستانی عێراق و بە ئیمان و بەو راستییە کە وەدەست هێنانی مافە رەواکانی گەلی کورد لەهەر بەشێکی کوردستان دا دەتوانێ ببێتە نموونە بۆ بەشەکانی دیکەی کوردستانیش هەرچی لە توانایان دابوو لە یارمەتی ماددی و مەعنەوەی بێدرێغ پێشکەشی ئەو بزوتنەوەیان کرد.

کادر و مەسئوولانی حیزبی ئێمە چ ئەوانەی لە نێو خۆی وڵات دا بە نهێنی تێدەکۆشان و چ ئەوانەشی کە ئاوارەی کوردستانی عێراق ببون قورسایی کاری خۆیان خستبوە سەر تێکۆشان بۆ ناساندن و یارمەتی دانی بزوتنەوەی گەلەکەمان لە کوردستانی عێراق. کادرەکانی ئێمە کە لە کوردستانی عێراقی ئەو دیو دەژیان دەستە دەستە بە نهێنی دەگەرانەوە کوردستانی ئێران و بە کۆمەکی رێکخراوەکانی حیزبی چەک و پووڵ و تەقەمەنی و خواردەمەنی و بەرگ و پێڵاویان کۆ دەکردەوە و

دەیانگەیاندە براکانیان لە کوردستانی عێراق ، پێویستە ئەوەش بگوترێ کە زۆربەی ئەو یارمەتی یانەی کۆدەکرانەوە و بەرێ دەکران راستەوخۆ دەگەیشتنە دەستی بارزانی.

خەڵکی کوردستانی ئێران باشیان لەبیرە کە لە ژێر زەبروزەنگی ساواک دا، ئەندامانی حیزبی ئێمە یارمەتییان بۆ بزوتنەوەی کوردستانی عێراق کۆدەکردەوە و زستانان کەبەفر رێگاکانی دەگرت و ولاغ دەرنەدەچوو، ئەو خەڵکە بەشەرەفە پشتێنێک بەفریان دەدری و بە کۆڵ کۆمەکەکانی خۆیان ئاوای ئەو دیو دەکرد. خۆ لە جەبهەکانی شەریش دا ئەندامان و لایەنگران و کادر و مەسئولەکانی حیزبی هیچ کاتێک خۆیان لە برا پێشمەرگە عێراقی یەکانیان هەڵناوارد و هەمیشە شان بە شانی ئەوان لە چیا و پێدەشتەکانی کوردستان دا سنگیان بە گولەوە نا، چیاکانی هەندرین و زۆزک و بەشی بادینان و ناوچەی پشدەر و پێنجوێن و بە کورتی هەموو جەبهەکانی شەری کوردستانی عێراق شاهیدی گیانبازی پێشمەرگە کوردە ئێرانیەکانن کە بەچەک و فیشەک و هەموو ئیمکاناتی خۆیان لە ژێر سەرکردایەتی برا کوردەکانی ئەو دیودا شەریان دەکرد و تەنانەت چاویان لەوە نەبوو جارێکیش ناویان ببرێ.

با ئەوەش بڵێین رەفتاری بارزانی و سەرکردایەتی بزوتنەوەی کوردستانی عێراق لە سەرتاوە تا ئەو وەختە کە زۆرتر تەکیەی لەسەر یارمەتی کۆمەڵانی خەڵکی کوردستان بوو لەگەڵ براکانی ئاوارەی ئێمە و هەروەها لەگەڵ حیزبی ئێمە دۆستانە بوو، بەڵام وردە وردە حکوومەتی حەمە رەزاشا و دەزگای جاسوسی ساواک دەستیان کێشایە نێو بزوتنەوە و لەگەڵ سەرۆکایەتی کەوتنە تەون و بەست، پێ بە پێی لێک نزیک بوونەوەی ریژێمی شا و سەرکردایەتی بزوتنەوەی کوردستانی عێراق رەفتار و هەڵوێستی سەرۆکایەتی بارزانی بەرامبەر بە حیزبی ئێمە خراپ و خراپتر دبوو، هەتا دەزگای جاسوسی ساواک زیاتر خۆی لە بارەگای بارزانی نیزیک دەکردەوە مەیدانی کارو تێکۆشانی کادر و ئەندامانی حیزبی ئێمە بەرتەسکتر دەکرا.

سەرە بەهاری ساڵ ١٣٤٤ ئەفسەری بەناوبانگی روکنی دووی ئەرتەش سەرهەنگ مودەرریسی لە ناوچەی سەنگەسەر کە ئەو کاتە ناوەندی سەرکردایەتی بزوتنەوە بوو جێگیر بوو، بەگەیشتنی سەرهەنگ مودەرریسی بۆ ئێمە تەکلیفی براکانی ئێمە روون بوو. سەرۆکایەتی بارزانی کە نەدەکرا لە فەرمانی ساواک و روکنی دووی ئەرتەشی ئێران سەرپێچی بکا بەرەسمی نوێنەرانی حیزبی ئێمەی بانگ کرد و پێی راگەیاندن کە دەبێ بنکەکانیان لە نزیک سنووری ئێران تێک دەن و بە هیچ

جـۆرێکیش هــاتوچۆی کوردســتانی ئێــران نەکەن، لەوەش زیاتر رۆیشت و داوای کرد کە هەموو چەشنە تێکۆشانێکی حیزبــی دیمــوکراتی کوردســتان لـە نێــو خـۆی ولاتــیش دا رابگیــرێ، بەدوای ئەو فەرمــانە مێــژوویەدا ئەفــرادی بارزانـی بـۆ خۆیـان پەلاماری بنکەکـانی کـوردی ئێران لـە نزیـک سـنووریان دا و تێکیـانەوە پێچـان و بـۆ ئەوەی کە براکـانی ئـێمە نەتـوانن بەیاننـامە و نووسـراوەی حیزبـی بڵاوبـــکەنەوە هەمـــوو کەرەســـتەی چـــاپەمەنی و کتیبخانەکەشیان بەتالان برد.

لێــرەدا بــوو کە ســەرۆکایەتی بــارزانی یــارمەتی دەوڵەتـــی کۆنەپەرســـت و و نـــۆکەری ئیمپریـــالیزمی حەمەرزاشای لە جێگای یارمەتی خەڵکی کوردستان دانـا، رووی کـردە دوژمنــانی گەلــی کـورد و پشـتی لە کـۆمەڵانی خەڵکی کوردستان کرد، لە راستی دا بەردی بناخەی ئـاش بەتــاڵ ســاڵی ۱۹۷۵ی بــارزانیش لێــرەدا دانــراوە و تــا ئێستاش کە ئێستایە گەلی کـورد لـە کوردسـتانی عێـراق و تەنانەت لە بەشـەکانی دیـکەی کوردسـتانیش دا کـوتەکی ئەو لاری بوونەی سەرۆکایەتی بارزانـی وێدەکەوێ.

بـۆ حەقـیقەت و تـاریخ دەبــێ بگــوترێ کە کـۆمەڵانی بەشــەرەفی خەڵکـــی کوردســتانی عێــراق و ئەنــدامان و پێشمەرگەکانی پارتـی و تەنانەت بەشێکی زۆر لە کـادری بەرێوەبەرایەتی پـارتیش دژی ئەو سیاسـەتە بـوون، بەڵام بەرامبەر بە دیکتـاتۆری و سـەرەڕۆیی بنەمـاڵەی بـارزانی

کارێکیان لەدەست نەدەهات، ئەوان کە دەیانزانی ئەوەی بەراستی دۆستی بزوتنەوەی کوردستانی عێراقە گەلی کوردی ئێرانە نەک حکوومەتی حەمە رەزاشا. بەدزی دوور لە چاوی دەزگای جاسوسی بارەگای بارزانی هەمیشە دۆستایەتی تێکۆشەرانی کوردی ئێرانیان دەکرد و دڵخۆشییان دەدانەوە بەڕاستی زۆر کوردی بەشەرەفی عێراقیش هەر بە تاوانی دۆستایەتی براکانی ئێمە کەوتنە بەر لافاوی ڕق و قینی بارزانیەکان و تووشی ئەشکەنجە و و زیندان و ئازار و جەزرەبە بوون. هەر لە سەرەتاوە دیار بوو دواییش بە بەڵگە دەرکەوت کە شەرتی هەرە بنەڕەتی یارمەتی ڕیژێمی حەمەڕەزاشا بەسەرکردایەتی بزوتنەوەی کوردستانی عێراق ئەوە بووە کە ئەو سەرکردایەتی یە ڕێگا نەدا هیچ چەشنە بزوتنەوەیەکی دژی ڕیژێمی کۆنەپەرست و نۆکەری ئیمپریالیزم لە کوردستانی ئێران سەر هەڵبدا و گوڵ بکا.

پیاو هەق بڵێ دەربارەی بارزانی زۆر بە سەرراستی ئەو بەڵێنەی بەجێ گەیاند و هیچ کاتێک نەیهێشت دەرباری پەهلەوی لەو بارەوە گلەیی بکا. ڕووداوەکانی دواتر کە لەمەودوا باسیان دەکەین باشی نیشان دەدەن کە بارزانیی بێ قەول و قەرار لەگەڵ گەلی کورد تا چ رادەیەک بەو بەڵێنەی بە دووژمنانی کوردی دابوو هەتا سەر وەفادار مایەوە.

بەهاری ساڵی ١٣٤٦ ئیدریس بارزانی لە ڕێگای بێ سیمەوە دەستوری بە(عەلی شەعبان) بارزانیی فەرماندەی پێشمەرگە لە ناوچەی بیتوین دا کە بچێتە سەر بنکەی حیزبی دیموکراتی کوردستان لە گوندی(دێرێ) و هەموو هاورێیانی بگرێ، بەڵام پێش ئەوەی عەلی شەعبان بتوانێ ئەو فەرمانە جێ بەجێ بکا، بە هۆی کوردێکی بەشەرەفەوە خەبەرەکە بە براکانی ئێمە گەیشت، شەهید کاک سولیمانی موعینی و هاورێ کانی کاتێک ئەو خەبەرەیان زانی تێگەیشتن کە لە کوردستانی عێراق گیانیان لە مەترسی دایە و جێ پێ یەک بۆ خەباتکەرانی کوردی ئێران لە کوردستانی عێراق نەماوە، بۆیە هەر زوو راپەرین و خۆیان گەیاندە کوردستانی ئێران.

بەدوای ئەوان دا دەستە دەستە کادرو ئەندامانی ئاوارەی حیزبی دیموکراتی کوردستان گەرانەوە ئێران و لە هەل و مەرجێکی زۆر دژوار و پر لە زەبروزەنگی پۆلیسی دا تێکۆشانی سیاسی خۆیان دەست پێکرد، دیارە ریژێمی حەمەرەزاشا نەیدەتوانی تێکۆشانێکی وا بەربڵاوی حیزبی ئێمە تەحەمول بکا و هەر بۆیە هەزاران جاش و ژاندارمی بۆ راونانی خەباتکەرانی حیزب خستە کار. لە ئەنجام دا هاورێیانی ئێمە جگە لەوەی کە چەکدارانە و دیفاع لە خۆیان بکەن ریگایەکیان بۆ نەمایەوە و بەو جۆرە ڕاپەڕینی چەکدارانە

ساڵەکانی ١٣٤٦-١٣٤٧ کە بەشێکی زۆری ئەنجامی سیاسەتی دژی کوردی سەرۆکایەتی بارزانی بوو بێ وەخت و بێ ئەوەی خۆی بۆ ئامادە کرابێ. دەستی پێکرد.

هەرچەندە راپەرینەکە خۆی بۆ ساز نەکرابوو بە چەشنێکی گشتی هەل و مەرج لە ئێران دا بو راپەرینێکی چەکدارانە ئامادە بوو. لەبەر ئەوەی کۆمەڵانی زەحمەتکێشی خەڵکی کوردستان بە گەرمی باوەشیان بۆ پێشمەرگەکانی حیزبی کردەوە و پشتیوانی لێ کردن، ئەو راپەرینە ١٨ مانگ خۆی راگرت و دەردە سەرێکی زۆری بۆ ریژێمی بەکرێگیراوی پەهلەوی پێک هێنا. حکوومەتی ئیستیبدادی پەهلەوی کاتێک تێگەیشت بەو هەموو جاش و ژاندارمەوە ناتوانن بزوتنەوەی چەکدارانە سەرکوت بکا هاواری بۆ بارزانی برد و داوای لێ کرد کە بەپێی تەعەهودێک کە داویێتی بۆ سەرکوت کردن و کوژاندنەوەی ئاگری ئەو راپەرینە یارمەتی بدا، لێرەش دا دەربارێ بارزانی پیاوانە فریای دەربارى پەهلەوی کەوت و بە دڵسۆزیەوە!! بە هاواری گەیشت.

کۆمەکی بارزانی بە حکوومەتی حەمە رەزا شا دوو باری هەبوو: یەکیان ئەوە کە ئەفرادی چەکداری خۆی بۆ یارمەتی هێزە سەرکوتکەرەکانی شا ناردە کوردستانی ئێران و ئەوی دیکەش ئەوە کە لەداخلی کوردستانی عێراق دا کەوتە گرتن و راونان و تەحویل دانەوەی تێکۆشەرانی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران کرا بە

زیندوویی دەنا بە مردوویی.
خەڵکی ناوچەکانی پیرانشار و سەردەشت و بانە شاهیدن کە چەکدارەکانی بارزانی چۆن لە نێو جەرگی کوردستانی ئێران دا شان بە شانی ئەندام و جاشەکان و بە دوای پێشمەرگەکانی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران دا دەگەڕان. (مام وسوو دزەیی) فەرماندەی بەشێک لەو چەکدارانەی هاتبوونە کوردستانی ئێران پاش چەند ڕۆژ مانەوە و گەڕان لە کوردستانی ئێران دا گەڕایەوە بۆ عێراق. لەوی بە ئاشکرا گوتبوی: من ئیتر ناتوانم ئەو خیانەتە بکەم. بە تەواوی هەستم کردوە خەڵکی کوردستانی ئێران بە جاشمان دەزانێ و لە ڕاستیش دا جاشین. هەر لە سەر ئەوەش (حەسۆ میرخانی بارزانی) فەرماندەی هێزی کاوە لە ناوچەی قەڵادزی ڕقی لێ داگرت و هەتا دوای ئاش بەتاڵیش ناکۆکی نێوان ئەو دوو کەسە کۆتایی نەهات.
لە کوردستانی عێراقیش دەزگای دژی گەلی داروودەستەی بارزانی کەوتە گرتن و ڕاونانی ئەو کادر و مەسئولانەی حیزبی ئێمە کە لە کوردستانی عیراقدا مابوونەوە. یەکەم قوربانی ئەو هێرشە دژی گەلی و ناپیاوانەیە هاوڕیی شەهید(مەلا ڕەحیمی وێردی) خەڵکی مەنیجەلانی بانە و ئەندامی کۆمیتەی ناوەندی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران بوو. کاک ڕەحیم کە بە(میرزا ئەحمەد) ناسرا لە گوندی(سورە دزە) لە ناوچەی

مـــــــاوەتی کوردســـــــتانی عێـــــــراق دەژیـــــــا.
چەکدراەکانی(عەبدوالوەهاب ئەترووشی) بەکرێگیراوی ساواک و فەرماندەی ئەو کاتی هێزی خەبات چوونە سەری گرتیان و بەرەو سنووری ئێران لەگەڵ خۆیان برد.
لە ڕێگا زۆر بێ شەرمانە شەهیدیان کرد و تەرمی بێ گیانی ئەو ڕۆڵە تێکۆشەرەیان وەک دیارییەکی بچوک تەسلیمی ڕیژێمی چەپەڵی حەمە ڕەزاشا کردەوە.

بێجگە لە میرزا ئەحمەد چوار کەسی دیکەش لە ئەندامان و پێشمەرگەکانی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران هەر لەلایەن عەبدوالوەهاب ئەترووشییەوە گیران و بەزیندویی تەسلیمی ئێران کرانەوە کە دوای چەندین ساڵ زیندان ئازاد بوون. ئەو چوار کەسە خەڵکی ناوچەی هەورامان و جوانرۆ بوون. ساڵی١٣٤٨ یش هەر ئەو جەنابی ئەترووشی یە شەهید کاک(هاشمی حەق تەلەب) مەشهور بە قادر شەریفی لە یەکێک لە مزگەوتەکانی شاری سلێمانی دا تیرۆر کرد زۆر بەشانازییەوە خەبەری ئەو شاکارەی بە بێ سیم بە بارەگای بارزانی ڕاگەیاند.
پیاو لە حەق دەرنەچی پاش بەیاننامەی ١١مارسی ١٩٧٠ کاتێک (عەبدوالوەهاب ئەترووشی) کرابوو بە ئوستانداری هەولێر یەکێک لە نوێنەرانی حیزبی ئێمە لەگەڵ چەند کوردێکی دڵسۆزی عێراق چووبوونە لای و ئەو تاوانەیان بەچاودا دابوو. ناوبراو نامەی ڕەسمی بارەگای بارزانی نیشان دابوو کە دەستووری گرتن و تەحویل دانەوەی

میرزا ئەحمەدی پێ دابوو.

لە بەهاری ساڵی ١٣٤٧ دا کە هێشتا بزوتنەوەی چەکدرانەی کوردستانی ئێران درێژەی هەبووە شەهید سولەیمانی موعینی ئەندامی کۆمیتەی ناوەندی حیزبی دیموکراتی کوردستان لە گەڵ برایەکی کادر بە ناوی (خەلیلی مستەفازادە) ناسراو بە(خەلیل شەوباش) بە نهێنی چووە شاری سولەیمانی تا لە رێگای حیزبی کۆمۆنیستی عێراقەوە لەگەڵ هێندێ مەسئوولی حیزبی کە لە ئەوروپا دەژیان پەیوەندی بگرێ، ئەو سەفەرە کەمێک درێژ بووە و لە ئاکام دا ساواک هەستی کرد کاک سولەیمان چوەتە ئەودیو . بۆیە لە گەل سەرۆکایەتی بارزانی دەفکرێ لە دواخستنی سولەیمان کەون. بۆ وەدی هێنانی ئەو ئاواتە چەپەڵە سەرکردایەتی بارزانی بە هۆی سکرتێری پارتی و ئەندامێکی دیکەی کۆمیتەی ناوەندییەوە لە کاک سولەیمان دا دەسپێرێ کە هەوڵ بدا مەسئوول و پێشمەرگەکانی حیزب لە کوردستانی ئێران دا بگێرێتەوە بۆ کوردستانی عێراق جارێ واز لە کوردستانی ئێران بێنن بەو ناوە کە مەسەلەی کورد هەر یەکە و ئێستا کە لە عێراق بزوتنەوە هەیە ناکرێ جەبهەیەکی دیکەش بکەینەوە. بەڵێنیشی پێ دەدەین کە ئەگەر بگەرێتەوە کوردستانی عێراق شەخسی بارزانی زەمانەتی پاراستنی گیان و ئەمنیەتیان دەکا. کاک سولەیمان بەڵێن دەدا کە کاتێک گەیشتەوە

ئێران مەسەلەکە لەگەڵ هاورێیانی باس بکا و نەتیجەیان بداتەوە.

لەسەر ئەو هەول و قەرارە کاک سولەیمان لە سلێمانییەوە بەرەو کوردستانی ئێران دەگەڕێتەوە. بەڵام لە دەرەوەی شاری سولەیمانی دەکەوێتە بۆسەیەکەوە کە(سەدیق ئەفەندی) ئەندامی کۆمیتەی ناوەندی و مەسئوولی لقی چواری پارتی بە دەستووری سەرکردایەتی بۆی دانابوو. کاک سولەیمان و هاورێیەکی بەو فێڵە نامەردانەیە بە بێ چەک گیران و ڕەوانەی حاجی ئۆمەران کران کە ئەو کاتە بارەگای بارزانی لێ بوو. کاتێک شەهید سولەیمان دەبەنە لای بارزانی مەلا مستەفا زۆر جنێوو قسەی کاڵی پێ دەڵێ، بەڵام شەهیدی نەمر کە دەزانێ بارزانی بریاری تەحویل دانەوەی ئەوی داوە بە ئەنقەست و بۆ ئەوەی توورەی بکا بەگژی دادێ و ئەوەی بەزاری دادێ پێی دەڵێ مەبەستیش هەر ئەوە دەبێ کە لەوێ بیکوژن و بەزیندوویی نەدرێتە دەستی ڕیژێمی شا، بارزانی کە قەت هیچ کەس نەیتوانیوە قسەی لە قسە بکا لە دین دەردەچێ و لە یەک جەولە دا دەڵێ:"بیبەن، بیبەن، بیکوژن، سەیە، سەباب".

دیارە ئەو کورتە جوملەیە لە قاموسی بارزانییەکان دا بە مانای موحاکەمە و دادگا و حوکم دان و هەموو شتێکە. ئیتر هەر ئەو شەوە ئەو دوو تێکۆشەرە گوللەباران دەکەن و بۆ بەیانی تەرمەکانیان بۆ مەزەی سەر سفرەی شەرابی

کاربەدەستانی ڕیژێمی شا دەنێرنەوە ئێران. خەڵکی بەشەرەفی کوردستان بۆ خۆیان دیویانە کە چڵکاو خۆرەکانی ساواک بە چ شێوەیەک و بە چ فیزێکەوە تەرمی بێ گیانی ئەو تێکۆشەرە شەهیدەیان بە شارو بازێرەکان دا دەگێرا و پێویست ناکا ئێمە زیاتری لەسەر بڕۆین.

کار بەوەندەوە کۆتایی نەهات. ڕیژێمی شا و داروودەستەی بارزانی پێکەوە لە هەوڵ و تەقەلای کووژاندنەوەی ئاگری ڕاپەڕینی چەکدارنەی کوردستانی ئێران دا بوون. بارزانی لە لایەک چەکدارەکانی خۆی بۆ ڕاونانی تێکۆشەرانی حیزبی ئێمە دەناردە هاواری جاش و ژاندارمەکانی شا و لە لایەکیش لە بنەوە بە ناوی دڵسۆزی لێی ڕادەسپاردن کە بگەڕێنەوە کوردستانی عێراق و دڵنیابن کە مەترسییەک هەڕەشە لە ژیانیان ناکا.

لە ١٣٤٧ دا ئەگەر لەولا کاک سولەیمان بەدەستی قولەچوماغەکانی بارزانی شەهید کرا. لەم لاشەوە بە ماوەیەکی زۆر کەم تێکۆشەی بەناوبانگ "مەلا ئاوارە" گیرا و پاش سێ مانگ شەهید کرا.کاک "سمایلی شەریفزادە" لە گەڵ سێ کەس لە هاوسەنگەرەکانی لە ناوچەی بانە کەوتنە داوو شەهید بوون. کاک عەولای موعینی لەگەڵ پێشمەرگەی بەناوودەنگ "مینە شەم" لە نزیک قالوی لە ناوچەی مەهاباد شەهید کران و زۆر

کەسیش لە پێشمەرگەکان لە پێک هەڵپرژان لەگەڵ جاش و ژاندارم دا گیانی خۆیان بەخت کرد.

وەختێک بەشێکی زۆر لە بەرێوەبەرانی بزوتنەوە لە نێو چوون برا پێشمەرگەکان خۆیان بێ دەرەتان و بێ سەرپەرشت هاتە بەرچاو. بۆیە کاتێک حەسۆ میرخانی بارزانی فەرماندەی هێزی کاوە لە ناوچەی پشدەر بە قەولی خۆیان لە سەر شەرەفی بارزانی بەڵێنی پێ دان کە ئەگەر بگەرێنەوە عێراق گیانیان لە ئەمان دایە، بەو بەڵێنە رازی بوون و چوونەوە کوردستانی عێراق. بەلاّم قەولی شەرەفی بارزانییەکان بەو جۆرە وەفای پێ کرا کە جگە لەوەی هەموویان چەک کردن هەر دەس بە جێ لێکیان بلاّو کردن و پاش چەند رۆژێک یازدە کەسیان لێ گرتن و بەبێ سی و دوو لێکردن تەحویلی ئێرانیان دانەوە.

جەللادەکانی ریژێمی شا لەو یازدە کەسە چوار رۆڵەی بە نرخی وەک "سالح لاجانی"و"سولەیمان کەرقەشان"و"عەولای بایزە منجە" و" حەمەسووریان" بێ موحاکەمە گوللەباران کرد و ئەوانی دیکەش بە زیندانی دوور و درێژ مەحکووم کران، گڵکۆی ئەو چوار شەهیدە ئێستاش لە سەر رێگای پیرانشار- نەغەدە شاهیدی نەمری بەکرێگیراوی و خۆفرۆشی بنەماڵەی بارزانی یە.

هاوینی ساڵی ١٣٤٧ هێشتا خوێنی ئەو چوار شەهیدە وشک نەببوە کە دەستی پیاوکوژەکانی بارزانی بە خوێنی دەستەیەکی دیکە لە تێکۆشەرانی رێگای رزگاری کوردستانی ئێران سوور بوو. دەستەیەک لە پێشمەرگەکان کە لە ناوچەی لاجان مابونەوە لە گەڵ جاش و ژاندارم لێیان دەبێتە شەڕ. دوای چەند سەعات تەقە و لێکدان ناچار دەبن پاشەکشە بکەن بۆ کوردستانی عێراق، ئەو برایانە کە پێنج کەس دەبن لە نزیک سنووری ئێران دەچنە دێیەک بە ناوی"ئالان" ژاندارم و جاشەکان کە بە دووربین پاشەکشەی پێشمەرگەکان بۆ خاکی عێراق دەبینن بە ماشێن دەچنە حاجی ئۆمەران و لەوێ دا لەگەڵ چەند چەکدرای بارزانی بە سەرۆکایەتی"غەزالی میرخانی بارزانی" و"ئەحمەد حاجی و پیاوکوژ و ئەشکەنەچی بە ناوبانگ"سەعید مەسیفی دەچنە سەریان و دێیەکە گەمارۆ دەدەن.

پێشمەرگەکان لە پێشدا کەوا دەزانن هەر جاش و ژاندارمەی ئێران دەوریان داون، دەس نادەن و تەقەیان لێ دەکەن. بەڵام غەزالی کە یەکێک لە نیزیکانی دەرباری بارزانی یە بانگیان دەکا و دەڵێ ئێمە جاش و ژاندارم نین پێشمەرگەی بارزانین، وەرنە دەرێ، لە سەر شەرەفی بارزانی کەس هیچتان لێ ناکا و گیانتان لە ئەمان دایە.

برادەرانی ئیمە بۆ ئەوەی شەریان لە گەل پێشمەرگە نەکردبی سێ کەسیان دێنە دەر کە خۆیان تەسلیم بکەن بەلام هەر لە دەرگای ماڵەکە دێنە دەرێ سەعید مەسیفی تەقەیان لێ دەکا و هەرسێکیان لە خاک و خوێن دەردەدا!! دوو پێشمەرگەکەی دیکە کاتێک وادەبینن خۆیان بەدەستەوە نادەن و هەتا ئاخر گوللە شەریان لەگەڵ دەکەن، بەلام سەرەنجام کە فیشەکیان لێ دەبڕێ دێنە دەری ئەوانیش هەر لەوێ گوللەباران دەکرێن. جەنازەی ئەو پێنج شەهیدە هەر لەوێ دەکەنە دیاری دەستی خۆیان و دەیاندەنە دەستی ژاندارمەکانی شا بۆ ئەوەی بیان هێننەوە ئێران.

ئەوانەی باسمان کردن تەنیا بەشێک لەو تاوانانە بوون کە سەرۆکایەتی بزوتنەوەی کوردستانی عێراق لە ساڵەکانی پیش ۱۹۷۰ دا لەگەڵ تێکۆشەرانی کوردی ئێرانیان کردوە. ئەگەر بمانەوی هەموو شتێک باس بکەین دەبی سەدان لاپەرەی لەسەر بنوسین، بەلام وەک دەڵێن مستێک نمونەی خەلوارێکە.

ساڵی ۱۳٤۸کۆنفرانسی دووهەمی حیزبی ئێمە پێک هات.

کۆمیتەی ناوەندی حیزب بە ناوی کۆنفرانسەوە یادداشتێکی دا بە پارتی و بارزانی و لەوێ دا نارەزایی خۆی لەو کردەوە نارەوایانە دەربری. دیارە ئەوان پاش ماوەیەک کۆمیتەی ناوەندی حیزبی ئێمە بۆ باسی

هێندێک مەسەلە دەستەیەکی نوێنەرایەتی ناردە لای مەکتەبی سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستانی عێراق.

راستە کە دەڵێن بنیادەم کوێرزەینە. ئەوانەی لەلایەن مەکتەبی سیاسییەوە لەگەڵ نوێنەرانی حیزبی ئێمە قسەیان کردبوو بریتی بوون لە "حەبیب محمد کەریم"سکرتێری ئەوکاتی پارتی و"عەلی عەبدوڵڵا" سکرتێری ئیستای پارتی. کاتێک نوێنەرانی حیزبی ئێمە باسی ئەو کارەساتەیان لەگەل کردبوون هەردووکیان گوتبوویان:"ئەوەی لەگەل حیزبی ئیوە کراوە پەڵەیەکی شەرمە بە نێو چاوانی پارتییەوە بەڵام بەڵێن دەدەین دووپات نەبێتەوە. ئەودەم ئێمە زۆر خۆشحاڵ بووین هیوامان پێدا کەشتی واتازە نەبێتەوە. کەچی جگە لەو جینایەتانە کە دواتر دەرهەقی کوردی ئێرانیان کردو لەمەودوا باسیان دەکەین. زۆر بەداخەوە ئێستا دەبینین هەر ئەو جەنابی عەلی عەبدوڵڵایە. پەڵەی شەرم و شوورەییەکەی هێندە گەورەتر کردوەتەوە کە نەک هەر نێو چاوان و سەر بەڵکوو تەواوی ئەندامی لەشی پارتی داگرتووە.

دەرچوونی بەیاننامەی ١١ ی مارسی ١٩٧٠ و
هەڵوێستی سەرۆکایەتیی بارزانی بەرامبەر
حزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران

لە یازدەی مارسی ساڵی ١٩٧٠ دا دوای چەندین جار هات و چۆی نێوان نوێنەرانی دەوڵەتی عێراق و بزوتنەوەی نەتەوایەتی گەلی کوردستانی عێراق بەیاننامەیەدا بەناوبانگی یازدەی مارس بڵاوکرایەوە، لەو بەیاننامەدا مافە نەتەوایەتییەکانی گەلی کورد لە عێراق بە شێوەی خودموختاری بەڕەسمی ناسرا بوون و بەردی بناخەی چارەسەرکردنی یەکجاری مەسەلەی کورد لە عێراق دا دانرابوو. لێرەدا بەڕاشکاوی دەبێ بگوترێ کە بەداخەوە بەیاننامەی یازدەی مارسی ١٩٧٠ ی عێراق وەک شووشەیەکی ناسک وابوو کە دابێتە دەست هێندێ منداڵی نەزان یاری پێ بکەن و لە رووی نەفامییەوە بیشکێنن. ئەگینا ئەو سەنەدە مێژووییە مافی خودموختاری گەلی کوردی عێراقی بە تەواوی تێدا گونجا بوو هەر لەو کاتەدا دەیتوانی ببێتە نموونە و ئولگویەک بۆ چارەسەری مەسەلەی کورد لە بەشەکانی دیکەی کوردستانیش.

بەڵام دەوڵەتی حەمەڕەزا شا کەنەی دەتوانی لە دراوسێیەتی ئێران دا و لە تەنیشت پێنج میلیۆن کوردی ئێران کوردستانێکی خودموختار بە چاو ببینی هەر لە رۆژی دەرچوونی ئەو بەیاننامەیەوە کەوتە پیلان گێڕان بۆ لە نێو بردنی ئەو دەسکەوتە مێژووییەی گەلی کورد.

بۆ ئەو مەبەستە هەر چەندی توانی خۆی لە بارزانی نیزیک کردەوە و بە گوێ دا خوێند تاکوو موحیتی تەفاهوم و برایەتی لە نێوان دەوڵەتی عێراق و سەرکردایەتی بزوتنەوەی کورد دا تێک بدا و بەوجۆرە پێشی جێ بەجێ بوونی ناوەڕۆکی ئەو بەیاننامەیە بگرێ.

سەرۆکایەتی بارزانیش بێ سەرنجدان بەو واقیعەتە کە ئەو بەیاننامەیە بەرهەمی دەیان ساڵ خەبات و تێکۆشانی رۆڵە رزگاریخوازەکانی گەلی کوردە و بێ ئەوەی بیر بکاتەوە کە بەیاننامەی یازدەی مارس بەخوێنی دەیان هەزار شەهیدی کوردستانە، بەدندانی نۆکەرانی ئیمپریالیزم کەوتە تێکدانی ئەو هەل و مەرجە لەبار و پڕ لە دۆستایەتییە کە لە نێوان دەوڵەتی عێراق و بزوتنەوەی گەلی کورد دا پێک هاتبوو.

لێرەدا ئێمە بە هیچ جۆر نامانەوێ پاکانە بۆ کاربەدەستانی دەوڵەتی عێراق بکەین و هەموو تاوانەکە بخەینە ئەستۆی سەرۆکایەتی بارزانی. بەڵام هێندێ واقعیەت هەن کە پێمان خۆشە بێ ترس و بێ پەردە بیان خەینە بەرچاوی بیروڕای گشتی خەڵکی کوردستان چ لە ئێران و چ لە عێراق و چ لە هەر شوێنێکی دیکە کە کوردی تێدا دەژی، بۆ ئەوەی بزانن ئەگەر سەرۆکایەتی بزوتنەوە هەستی بە مەسئوولییەت کردبا دەیتوانی کوردستانی عێراق لەشەڕ و ماڵ وێرانی و سەرەنجام ئاش بەتاڵی سەر شۆڕانە بپارێزێ.

به ئیعترافی نوێنەرانی پارتی دیموکراتی کوردستانی عێراق کاتێک لە فیویەی ۱۹۷۰ دا بۆ یەکەم جار دەستەی نوینەرایەتی پارتی بە نهێنی چوو بووە بەغدا و چاوی بە"سەدام حسین" جێگری سەرۆکی ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆڕش کەوتبوو نوێنەرانی پارتی داوای جێ بەجێ کردنی بەیاننامەی ۲۹ ی ژوئینیان کردبوو کە کاتی خۆی لەلایەن "عبدوالرحمن بزاز"ەوە دەرچوو بوو و تەنیا نەوعێک عدم تمرکزی بۆ کوردستان تێدا بوو. بەڵام سەدام حسین گوتبووی": بۆ چی بەیاننامەی ۲۹ی ژوئین ؟ ئێوە وەک نەتەوەیەک لە عێراق دا مافی خودموختاریتان هەیە. وەرن با لەسەر ئەو ئەساسە قسەی لێ بکەین و بە یەکجاری مەسەلەکە ببڕێنەوە". بەو چەشنە لەسەر مێزی وتووێژ نوێنەرانی دەوڵەتی مەرکەزی بۆ مەسەلەی خودموختاری کوردستان پێشدەست ببون.

هەر بە ئیقراری نوێنەرانی پارتی پاش ڕێک کەوتن لەسەر چوارچێوەی بەیاننامەی یازدەی مارس ەسدام حسین پێشنیاری کردبوو ئێستا کە لە سەر مەسەلەی خودموختاری ڕێک کەوتووین با لەسەر سنوور و سەراوردی ناوچەی خودموختاری وتووێژ بکەین و ڕێگایەک بۆ ناکۆکی و نێوان ناخۆشی لە دواڕۆژدا نەهێڵێنەوە. بەڵام نوێنەرانی پارتی کە وا دیارە لە ڕێک کەوتنەکە زیاد لە ڕادەی پێویست بەپەلە بوون،

گوتبوویان نەخەیر ئەو بەشە هەڵدەگرین بۆ دوایی کە هەل و مەرج ئامادەتر بێ ئەو بەدبینییەی لە نەتیجەی چەند ساڵ شەڕدا دروست بووە لە نێو بچێ. بەو جۆرە یەکێک لەمەسەلە بنەڕەتییەکانی چارەسەر کردنی مەسەلی کوردیان حەواڵەی قەزاو قەدەر کردبوو.

هەڵوێستی پارتی بەرامبەر بە حزبی ئێران دیموکراتی کوردستانی پاش بڵاوبوونەوەی بەیاننامەی یازدەی مارس

بڵاوبوونەوەی بەیاننامەی یازدەی مارسی ۱۹۷۰ بۆ ڕۆڵەکانی گەلی کورد لە هەموو بەشەکانی کوردستان دا وەک مزگێنی نەجات و سوودی سەرکەوتنی خەبات بوو. هەر بۆیەش لە سەرتاسەری کوردستان دا جێژنی بۆ کراو شیرینی بۆ بەشرایەوە. بەڵام ئەوەی زیاتر لە هەمووان بە دەرچوونی ئەو سەنەدە مێژوویی یە خۆشحاڵ ببو بەڕێوەبەرایەتی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران بوو. بەشێکی زۆر لە کادری بەڕێوەبەریی و کادر و مەسئوولەکانی حیزبمان کە لەکوردستانی عێراق دەژیان و چەند ساڵ بوو بەبیانوی پاراستنی قازانجی بزوتنەوەی کوردهەموو چەشنە تێکۆشانێکیان لێ قەدەغە کراوە و سەرۆکایەتی بزوتنەوەی کوردستانی عێراق ئیحتاجی بە ئێران نەماوە. ئەمجار تەک هەر ڕێگایان دەدەن تێکۆشانی سیاسی خۆیان لە دەرەوە و لە نێو خۆی وڵاتدا پەرە پێ بدەن، بەڵکوو یارمەتیشیان دەکەن و ئەگەر

پێویست بۆ پێشمەرگەی خۆشیان دەنێرن کە شان بەشانی براکان لە کوردستانی ئێران دژی ڕێژیمی ئیستبدادی پەهلەوی شەڕ بکەن. بەڕاستیش ئەو ئامادەییە لە زۆر پێشمەرگەی کوردی عێراق بەدی کرا. بەو هیوا و هومێدەوە ماوەیەک دوای دەرچوونی بەیاننامەی یازدەی مارس هێندێ لە بەڕێوەبەرانی حیزبی ئێمە چوونە لای بارزانی. پاش پیرۆزبایی و خۆشحالی دەربڕین داوایان لێکرد، کە دەستوور بدا لە ناوچەکانی سنووری کوردستان مەسئوولانی پارتی و پێشمەرگە پێش تێکۆشان و هات و چۆی کادرەکانی حیزبی دیموکراتی کوردستان نەگرن و یارمەتییان بدەن بۆ ئەوەی ڕێکخراوەکانی حیزبی لە کوردستانی ئێران دا پەرە پێ بدەن. تەنانەت داوای ئەوەشیان لیکرد کە، لە باری کەرەستەی چاپەمەنیشەوە کۆمەکیان بکەن تا کوو چاپەمەنی حیزب بلاو بکەنەوە و بەرەبەرە کۆمەلانی خەلکی کوردستانی ئێران بۆ بەرەنگار بوونەوەیەکی توند و تیژ لە گەل ڕێژیمی حەمەڕەزاشا ئامادە بکەن. بەلام بە پێچەوانەی چاوەڕوانی بەڕێوەبەرانی حیزبی ئێمە وەلامی بارزانی ئەوەبوو کە بەهیچ جۆرێ نابێ هات و چۆی کوردستانی ئێران بکەن و لە کوردستانی عێراقیش باش نیە زۆر دیار بن و بنکەی پێشمەرگەتان هەبێ بە تایبەتی لە ناوچەی سنوور. ئەمجار دەرکردنی ڕۆژنامە و چاپەمەنیش کارێکی خراپە، چونکە بلاودەبێتەوە و

خەڵک دەیخوێننەوە و لەسەری دەگیرێ. کەوابوو ئێستا کە حوکمی زاتی هەیە و وەزیری کورد هەیە باشترە ئێوە بچن لەگەڵ دەوڵەتی عێراق پەیوەندی بگرن و لە نێو شارەکانی ژێر دەسەلاتی دەوڵەت بۆ خۆتان دانیشن. هەروەها گوتی من بۆ خۆم بە وەزیری کاروباری شیمال دەڵێم قسەتان بۆ دەگەڵ دەوڵەتی بەغدا بکا و بۆ خۆیشتان بچن و بیان بینن.

بە کورتی جەنابی بارزانی، سووک و هاسان تێی گەیاندن کە حیزبی دیموکراتی چەوت حاڵی بووە و پەیوەندی سەرۆکایەتی بزوتنەوەی کوردی عێراق لەگەڵ ڕێژیمی شاهەنشاهی نەپساوە بەڵکوو تازە خەریکە بەهێز دەبێ و لە پاشەڕۆژدا دەگاتە ڕادەی هاوکاری و هاوپەیوەندی تەواویش.

ئەو جوابەی بارزانی بۆ بەڕێوەبەری حیزبی ئێمە یەکجار ناخۆش بوو، حیزبی ئێمە لە لایەک نەی دەویست لەگەڵ دەوڵەتی عێراق پەیوەندی هەبێ ، چونکە دەیزانی لە دواڕۆژدا هەر ئەو جەنابی بارزانیە کە بۆ خۆی گرتنی ئەم پێوەندیە پێشنیار دەکا چی پێ دەڵێ. لەلایەکی دیکەش حیزبی ئێمە پێی ناخۆش بوو ناوەندی تێکۆشانی سیاسی خۆی لە کوردستانی عێراق بەرێتە دەر چونکە لە وڵاتەکەی خۆی دوور دەکەوتەوە و هاتووچۆو پەیوەندیی لەگەڵ ڕێکخراوەکانی حیزبی لە ژوورەوەی وڵات دا دژوارتر دەبوو. هەر لەبەر ئەوە زۆری هەوڵ دا

بارزانی ڕێگای بدا لە کوردستان بمیننەوە با هیچ جۆرە یارمەتییەکیش نەدا چونکە دەیزانی ئەگەر لە وڵاتی خۆی نیزیک بۆ میللەتی کورد ئەوەندەی یارمەتی دەدا کە هەموو پێویستییەکانی کارو تێکۆشانی سیاسی دابین بکا. بەڵام هەوڵ و تەقەلای بەڕێوەبەرانی حیزب بە هیچ کوێ نەگەیشت و بارزانی بە هیچ جۆری ڕازی نەبوو کادرەکانی حیزبی ئێمە لە کوردستانی عێراق دا کاری سیاسی بکەن.

ناچار بە پێچەوانەی ویستی خۆیان لە ڕێگای نوێنەرانی بارزانیەوە پەیوەندییان بەدەوڵەتی عێراقەوە گرت و ناوەندی تێکۆشانیان لە عێراق دا گوێزتەوە بۆ شارەکانی ژێر دەسەڵاتی دەوڵەت. دیارە هەر لە سەرەتاوە مەسئوولانی حیزب بە ڕەسمی بە سەرۆکایەتی پارتی و حیزبی بەعسیان ڕاگەیاند کە لەعێراق میوانن و کارێکیان بە کاروباری نێو خۆی عیراق نیە و پێیان خۆشە ئەو دۆستایەتی و هاوکارییە کە لە نێوان ئەو دوو حیزبە عێراق دا پێک هاتوە هەروا بەردەوام بێ و زیاتریش گەشە بکا.

دەبێ ئەوەش بگوترێ کە هۆی ئەساسی قەبووڵ کردنی پێشنیاری ئەو کاتی بارزانی ئەوە بوو کەوەختێک کادرەکانی ئێمە نەیان دەتوانی، بگەڕێنەوە وڵاتی خۆیان و لە کوردستانی عێراقیش ڕێگای تێکۆشانیان نەدەدان باشترە هەر لە عێراق بمێننەوە و کەم کەم تێکۆشانی

سیاسییان بخەنەوە نێوخۆی وڵات.
وردە وردە بە نهێنی هێندێک لە کادرەکانی حیزب بۆ کاری حیزبی ناردرانەوە نێوخۆی وڵات و بە هەر ڕێگایەک کە بۆیان دەکرا پەیوەندییان لەگەڵ ئەندامان و کادرەکانی نێو خۆی وڵات گرت بۆ ئەوەی، سەر لەنوێ ڕێکخراوەکانی حیزب ببوژێنەوە و تێکۆشانی سیاسی خۆیان پەرە پێ بدەن. ئێستا بزانین سیاسەت و هەڵوێستی سەرۆکایەتی پارتی دیموکراتی کوردستانی عێراق و بە تایبەتی بنەماڵەی بارزانی بەرامبەر بە حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران چۆن بووە؟
وەک لە پێش دا باسمان کرد، لەسەر پێشنیاری شەخسی بارزانی و لە ڕێگای نوێنەرانی خۆیەوە ڕێبەرانی حیزبی ئێمە پەیوەندییان لەگەڵ دەوڵەتی عێراق گرت. بەڵام لەبەر ئەوەی ئامادە نەبوون دەست لە کارو تێکۆشانی سیاسی هەڵبگرن لەبەر ئەوەی بەپێچەوانەی دەستووری دەرباری بارزانی ڕۆژنامەیان چاپ دەکرد و لە هەمووی گرنگتر لەبەر ئەوەی ڕێژیمی شا لە زیندوو بوونەوەی تێکۆشانی حیزبی دیموکراتی کوردستان نارازی بوو دەزگای سەر بە بارزانی پڕوپاگەندێکی ژەهراوی لە دژی حیزبی ئێمە وەڕێ خست و پەیوەندی ڕێبەرایەتی حیزبی ئێمە لەگەل عێراق بەخۆفرۆشی و بەعسیگەری و هەزارە ناو ناتۆرەی ددیکە لە قەڵەم دا و بەو جۆرە دەرخوادری خەڵکی بێ خەبەری دا. دیارە تا ڕادەیەک بەجێش بوو

وابیر بکەنەوە چونکە ئەوان پەیوەندیی بیَ خۆفرۆشییان لەگەڵ ئێران دا نەبوو هەر بۆیە ئەو حیسابەشیان بۆ حیزبی ئێمە دەکرد. وەک دەڵێن "کافر همە را بە کیش بندارد".

یەکی دیکە لە شاکارەکانی سەرکردایەتی بارزانی ئەوە بوو دەزگای پاراستنی بارزانی بە هاوکاری ڕاستەوخۆی لەگەڵ ساواکی شا چەند نۆکەر و گویَ لە مستی خۆی لە نێو کوردە ئێرانییەکانی دانیشتوی عێراق دا قوت کرد بووە و ناوی نابوون بەڕێوەبەرایەتی کاتیی حیزبی دیموکراتی کوردستان. ئەو تاقمەیە کە بەڵگەی هاوکاری زۆر کەسیان لەگەڵ دەزگای جاسوسییەکانی حەمەڕەزاشا لەدست دایە بە کۆمەکی چەک و پولێک کە لەلایەن ساواکەوە بە هۆی دەزگای پاراستنی بارزانییەوە پێیان دەگەیشت توانیبویان چل پەنجا کوردی ساویلکەی ئێرانی فریو بدەن کە شەوو ڕۆژ کرایان ئەوە بوو بسوڕێنەوە و بدە گویی حیزبی ئێمە بکەن. سەرۆکایەتی بە کرێگیراوی ئەو تاقمە کە لەلایەن"حەمە عزیز" سەرۆکی دەفتەری بارزانی یان وەزیری دەرباری بارزانییەوە کەرەستەی چاپەمەنییان بۆ دابین کرابوو زۆر جار بە نوسراویش لە دژی حیزب تەبلیغاتیان دەکرد.

سەرنج ڕاكیش ئەوە بوو كە ئەو تاقمە خۆفرۆشە لە تەواوی نووسراوەكانیاندا تەنانەت تاقە جاریكیش قسەیان بە ڕیژیمی شا نەدەگوت و لەوەش سەیرتر ئەوەبوو كە زۆر لە نوسراوەكانیان بە ئاشكرا دیاربوو كوردی عیراقی نوسیبونی و ئەو تاقمە بە كریگیراوە تەنیا ئەوەندەیان لەسەر بووە بە ناوی خۆیان چاپی بكەن. واقاو بوو كە ئەو جۆرە وتارانە بەدەستی" شیخ محەمەدی هەرسینی" نۆكەری ناسراوی ساواك دەنووسرین.(خۆش ئەوەیە پاش سەركەوتنی شۆڕشی ئیران ئەو شیخ محەمەد هەرسینییە بەدەستی داروودەستەی ئیدریس بارزانی بە شیوەیەكی زۆر گومان لیكراو تیرۆر كرا. وادیارە زۆر شتی نهینی زانیوە كە ئیدریس بارزانی ترساوە ڕۆژیك وەدەریان بخا و هیندیكیش دەڵین پولیكی زۆری لەكن بوە و نەیداوەتەوە بە كوڕەكانی بارزانی). لە هەق دەرنەچین سازكردنی حیزبی كارتۆنی و تاقمی دژی حیزب سیاسەتیك نەبوو كە سەرۆكایەتی بارزانی هەر لە دژی حیزبی ئیمە و كوردی ئیران ڕەچاوی كردبێ. بەڵكوو ئەو سیاسەتەی لەگەڵ كوردەكانی توركیە و سوریاش بەكار دیناو هەموو كاتیك لە فكری ئەوەدا بوو كە نەهیڵێ لە هیچ پارچەیەكی كوردستان دا حیزبیكی بە هیز و یەكپارچە هەبێ.

سەرەڕای ئەوانەش ئەزیەت و ئازاری ئەندام و لایەنگرانی حیزبی ئێمە کە لە ناوچەکانی ژێر دەسەڵاتی بارزانییەکان دەژیان ببوە بەشێک لە سیاسەتی ڕۆژانەیان دوژمنایەتی ئەوانە زیاتر لەگەڵ ئەو کادرانەی حیزب بوو کە بۆ کاروتێکۆشانی سیاسی هاتوچۆی وڵاتیان دەکردەوە. کادرێکی حیزبی ئێمە دەهاتەوە ئێران مانگێک دوو مانگ دەمایەوە سازمانی ئەمنیەت شوێنی هەڵنەدەگرت و بۆی نەدەگیرا، بەڵام کاتێک دەگەڕایەوە عێراق بارزانییەکان دەیان گرت و لە زیندانە سامناکەکانی خۆیانیان قایم دەکرد. یەکێک لەو کادرانە کە بەو شێوەیە گیران هاوڕێ شەهید مەلا قادری وێردی ئەندامی کۆمیتەی ناوەندی و مەسئوولی تەشکیلاتی بانە بوو. شەهید مەلا قادر ساڵی ١٣٥١ بەسەردان هاتەوە بانە نزیکەی مانگێک لەو ناوچەیەدا مایەوە. ساواک زەفەری پێ نەبرد. بەڵام کاتێک گەڕایەوە کوردستانی عێراق لە ناوچەی سولەیمانی فەتاح ئاغا فەرماندەی ئەو کاتی هێزی خەبات گرتی ڕەوانەی زیندانی بەناو بانگی رایاتی کرد و دایە دەستی سەعید مەسیفی جەللاد کە ماوەی دە ڕۆژ ئازار و ئەشکەنجەی گیانی و بەدەنییان کرد.

بەڵام کاتێک حیزبی ئێمە ئیعترازی کرد و بەریان دا نامەی ڕەسمی هێزی خەبات بە ئیمزای فەتاح ئاغا وە

لەساکەکەی مەلا قادردا دەرکەوت کە دەنووسی ئەو تاوانبارە!! هاتوچۆی ئێران دەکا و ڕۆژنامە و نووسراوەی حیزبی دیموکرات دەباتەوە ئێران و دەیەوێ پەیوەندی نێوان شۆڕش! و دەوڵەتی ئێران تێک بدا. ئەو نامەیە ئێستاش ماوە و هاوکات و بە پێویست بزانرێ لەگەڵ زۆر بەڵگە دیکە بڵاو دەکرێتەوە.

بەو حاڵەش سیاسەتی حیزبی ئێمە هەر ئەوە بوو کە تەحەمول بکرێ و تەنانەت بە نووسینیش کارێکی وا نەکرێ کە ناکۆکی لە نیوان حیزبی ئێمە و پارتی دا پەرە پێ بدا یان زیانێک بە بزوتنەوەی رزگاریخوازنەی گەلی کورد بگەیەنێ کە سەرکردایەتییەکەی لە ژێر دەسەلاتی بنەماڵەی بارزان دا بوو.

لەبەیاننامەی یازدەی مارسی حەفتادا چوار ساڵ ماوە دانرابوو کە وەزعی کوردستانی عێراق دۆخی ئاسایی بەخۆیەوە بگرێ و ڕێگا بۆ خۆدموختار بوونی کوردستانی عێراق خۆش بکرێ. جا دوای ئەو چوار ساڵە کوردستانی عێراق بە ڕەسمی خودموختاری بدرێتی و دەزگاکانی حکوومەتی خودموختار کاری خۆیان دەست پێ بکەن.

لە ماوەی ئەو چوار ساڵەدا پەیوەندی نێوان سەرۆکایەتی بزوتنەوەی کورد و دەوڵەتی عێراق بە زۆر قۆناخی جوار و جۆردا تێپەڕی. ئەو دوو سەرکردایەتییە زۆر جار پیلانی خوێناوییان لە دژی یەکتر و لایەنگرانی یەکتر نایەوەو زۆر لە لایەنگرانی پارتی و حیزبی بەعس

لەلایەن هەوادارانی ئەوەی دیکەوە رفێندران و بێ سەر و شوێن کران و زۆر ڕووداوی وا هاتنە پێش کە بەزیانی هەردوو نەتەوەی کورد و عەرەبی عێراق تەواو بوون. لە ماوەی ئەو چوار ساڵەدا ئەگەر چەند مانگی دوای یازدەمی مارسی لێ دەرکەین زۆر بەکەمی پەیوەندی دۆستانە لە نێوان ئەو دوو سەرکردایەتی یەدا هەبوو. ئەوە بۆ خۆی باسێکی جیاوازە و لەم کورتە باسەی ئێمەدا ناگونجێ. تەنیا شتێکی دەمانەوێ باسی بکەین ئەوەیە کە گەلی کورد نۆ ساڵی تەواو لە پێناوی خودموختاری دا شەڕی کردبوو سەرەنجام دەوڵەتی عێراقی ناچار کرد بوو ئەو مافە ڕەوایەی بەڕەسمی بناسێ. نیزیکەی چوار ساڵیش لە بەیاننامەی یازدەی مارس رابردبوو هێشتا سەرۆکایەتی بزوتنەوەی کورد گەڵاڵەیەکی بۆ خودموختاری نەبوو. لەڕاستی دا سەرۆکایەتی بارزانی بۆ خۆشی بۆی ڕوون نەبوو ئەو خودموختاری یەی دەبێ بە کوردی عێراق دەدرێ چۆنە و کوێ دەگرێتەوە و دەسەڵات و ئیختیاری چیە؟ نیزیکی دوومانگ بۆ مارس ١٩٧٤ مابوو کە لە هەل و مەرجێکی زۆر نالەبارو لە موحیتێکی پڕ لە دردۆنگی و بەد گومانی دا هەر دوولا- پارتی و بەعس- دەیان ویست قانوون بۆ خودموختاری دابنێن. لەلایەک دەوڵەتی عێراق لەو ماوەیەدا جێ پێی خۆی قایم کرد بوو و حازر نەبوو

ئیمتیازێـک بـدا بە کـورد تەنـانەت حەزی دەکـرد تـەنیـا رەقیبـی بـەعس لـە عێراقدا بزوتنـەوەی گـەلـی کـورد بـوو لـە مـەیدان دەربکـا. لـەلای دیکـەش سـەرۆکایەتی بـارزانـی لـە گەڵ دەوڵـەتـــی شـــا بـە تـەواوی گـەیشـــتبوونـە یـەک و بـە قـەولـــی خۆیـــان شـــا بـەڵێنـــی رەســمـی لامـەحــدوود واتـە پشتیوانـی نـامەحدوودی پێ دابـوو. بـارزانیش بـەو وەزعـە و بـەو قـەول و قـەرارە کـە لـەگـەڵ ئیمپریـــالیزمی ئـەمریکـــا بـەستبووی حـازر نـەبوو بستێک پاشـەکشـە بکـا.

لـەو نـــاوەدا کـــۆمـەڵانـی خـەڵکـــی کورســـتانیش بـە نیگـەرانییـەوە چاوەڕوانـی هـەوڵ و تـەقـەلای دڵسۆزان بـوون کـە بـەشـکوو بتـوانن ئـەو دوو لایـەنـە کـەلـەڕەقـە لـە یـەکتـر نیزیک بکـەونـەوە. لـەو بارەوە بـەڕێوەبـەرانی حیزبـی ئـێمـە تـەقـەلایـەکی زۆریان بـە خـەرج دا و زۆر تێکۆشان بۆ ئـەوەی سـەرکردایـەتی بزوتنـەوەی کورد و کاربـەدەستانی دەوڵـەتی عێـراق بـگـەنـە یـەک و گـەلـی کـورد جـارێکی دیکـە تووشـی شـەڕو ماڵ وێرانـی نـەبێ. بێجگـە لـەوەش بـەڕێوەبـەرایـەتی حیزبـی ئـێمـە بـە تـەواوی نێگـەرانـی ئـەوەبـوو کـە ڕۆژێـک ئێران و عێراق ڕێک کـەون و بـزوتنـەوەی هـەقخـوازی گـەلـی کـــورد ببێـــتـە قوربـــانـی ئـەو ڕێـــک کـەوتـــنـە. نیگـەرانـی لـە چارەنووسـی گـەلـی کـورد و لـەڕێک کـەوتنـی ئێـران و عێـراق لـەسـەر حیسـابی بـزوتنـەوەی کـورد شـتێک نـەبـوو هـەر لـە مێشکی ڕێبـەرانـی حیزبـی ئـێمـەدا بـێ. لـە چاوپێکـەوتنێکی سکرتێری گشتی حیزبـی ئـێمـە لـەگـەڵ مـەلا

مستەفا بارزانی لە زستانی ساڵی ١٣٥٢ دا دکتۆر قاسملۆ بە بارزانی گوت: تۆ ئەوەندە تەکیە دەکەیە سەر کۆمەک و پشتیوانی دەوڵەتی ئێران . نازانی حەمە ڕەزا شا دوژمنی سوێند خۆری گەلی کورد لە هەموو بەشەکانی کوردستانە؟ تۆ هیچ بیرت لەوە کردوەتەوە ئەگەر ڕۆژێک دەوڵەتی شا و دەوڵەتی عێراق ڕێککەوتن تەکلیفی بزوتنەوەی گەلی کورد چیە؟ بارزانی کە لە مانۆڕدا بەڕاستی وەستا بوو گوتی: ئەودەم منیش لەگەڵ تۆ ڕێک دەکەوم و پێکەوە لێی دەدەین.

کاتێک حیزبی ئێمە بۆی دەرکەوت کە تازەبوونەوەی شەڕ لە عێراق دا شتێکی مسۆگەرە بڕیاری دا بەشێک لەو کادر ومەسئوولانەی لە عێراقن لە نێوشارەکان بمێننەوە و بەشەکەی دیکەیان بێنە ناوچەی ژێر دەسەلاتی پێشمەرگە. چونکە پێمان وابوو ئەگەر هەموویان بێنە کوردستان مەترسی ئەوە هەیە کە وەک جاری پێشوو تەحویلی ئێران بدرێنەوە بە قەولی کوردەکانی عێراق بدرێن بە ڕۆنی شاپەسند.

ئەگەر هەمووشیان لە ناوچەی ژێر دەسەلاتی دەوڵەت دابن لەوانەیە دەوڵەتی عێراق فشاریان بۆ بێنێ و ناچاریان بکا کەدژی بزوتنەوەی گەلی کوردی عێراق هەڵوێست بگرن. ئەوەش شتێک بوو کە کادر و ئەندامانی حیزبی ئێمە لە سەختترین هەل و مەرجیش دا و تەنانەت لە کاتێک دا کە گیانیشیان کەوتووەتە

مەترسییەوە نەچوونە ژێر باری و ملیان ڕانەکێشاوە.

ئەو بڕیارەی بەڕێوەبەرایەتی لەلایەن کادرو مەسئوولەکانی دانیشتووی عێراقەوە جێ بەجێ کرا. بەشێکیان لە نێو شارەکان دا مانەوە زۆربەی هەر زۆریشیان هاتنەوە کوردستان و ناوچەی ژێر دەسەڵاتی پێشمەرگە. لەماوەی یەک ساڵ شەڕی دوایی کوردستانی عێراق دا رابەرانی حیزبی ئێمە و ئەو کادر و ئەندامانەش کە لە عێراق و لە ناوچەی ژێر دەسەڵاتی دەوڵەت دەژیان سیاسەتی ئوسوولی حیزبیان بەڕێوە برد و هیچ کاتێک نە بە قسە نە بەکردەوە نە بە نووسین شتێکیان نەکرد کە زیان بە بزوتنەوەی کوردی عێراق بگەیەنێ. چونکە هەر وەک لە یاداشتی حیزبی ئێمەدا بۆ سەرۆکایەتی پارتی گوترابوو. هیچ وەخت نابێ پەیوەندی نێوان بەشێک لە بزوتنەوەی گەلی کورد لە گەڵ حکوومەتەکانی دراوسێ بە زیانی بزوتنەوەی کورد لەو وڵاتەدا تەواوبێ. ئەمە سیاسەتێکە کە حیزبی ئێمە ئێستاش و لە داهاتووش دا هەر لەسەری دەڕوا.

بەڵام سەرکردایەتی بارزانی بە پێچەوانەی ئەو سیاسەتە ئووسوڵی یە لە ماوەی ئەو ساڵەش دا دەستی لە ئازار و جەزرەبەی تێکۆشەرانی حیزبی ئێمە هەڵنەگرت و دیسان هەر گرتن و ئازاردانی برادەرانی ئێمە درێژەی هەبوو دیسانیش تاقمی بەکرێگیراو لە دژی ئێمە هان دەدران و دیسانیش پروپاگەندەی ژەهراوی لە

دژی حیزبی ئێمه بڵاو دەکرایەوە.
لە مانگی خاکەلێوەی ساڵی ١٣٥٢ دا شەڕ لە کوردستانی عێراق دا دەستی پێ کرد. دەوڵەتی عێراق بە تەواوی ئیمکاناتی نیزامی خۆیەوە پەلاماری هێنایە سەر کوردستان وشار و گوند و شاخ و دەشتی پێکەوە سوتا. خەڵکی کوردستانی عێراقیش لە هەموو ناوچەکان دا وەک یەک ڕاپەڕی و یەکپارچە پشتیوانی خۆی لە بزوتنەوەی نەتەوایەتی گەلی کورد دەربڕی. دەتوانین بڵێین ڕاپەڕینی ساڵی ١٩٧٤ی خەڵکی کوردستانی عێراق هەتا ئەو دەم لە مێژووی نەتەوەی کورد دا بێ وێنە بوو. بەڵام بزانین سەرۆکایەتی بزوتنەوە چۆنی لەو ڕاپەڕینە گەلییە کەڵک وەرگرت؟ ئەگەر لە پاش ساڵی ١٣٤٤ی هەتاوی سەرۆکایەتی بارزانی پشتی کردە گەلی کوردی ئێران و کۆمەک و یارمەتی ڕێژیمی حەمەڕەزاشای لە جێگای یارمەتی کوردی ئێران دا نا. نۆ ساڵ پاش ئەوە واتە ساڵی١٣٥٣ ئەو سەرۆکایەتی یە بە جارێک پشتی کردە کوردی عێراقیش و بە تەواوی پاڵی بە ڕیژێمی دیکتاتۆری پەهلەوەی و ئیمپریالیزمی ئەمریکا دا. ئەگەر لە ساڵەکانی پێش ١٩٧٠ دا پەیوەندی لەگەڵ ڕێژێمی شایان دەشاردەوە ئەمجار شانازییان بەو پەیوەندییەوە دەکرد و بە هەموو توانـاوە تێدەکۆشان بنەماڵەی پەهلەوی بەدۆست و پشتیوانی واقیعی گەلی کورد دا بنێن.

بارزانی له وتووێژه چاپەمەنییەکانی خۆی دا هەمیشە داوای کۆمەک و یارمەتی ئینسانی!! لە رۆژئاوا دەکرد و جاری واش هەبوو کە زیاتر دەرۆیشت و بەپانەوە دەیگوت کوردستان دەکەمە ئەیالەتی پەنجا و یەکەمی ئەمریکا.

لە ئەنجامی ئەو سیاسەتە چەوتە دا هێزی پێشمەرگەش ئەو ئیمان و بڕوایەی بەستبوو. هەر بۆیە بە ماوەی کەمتر لە دوو مانگ ئەرتەشی عێراق توانی بەشی هەرە زۆری ناوچەکانی کوردستان بگرێتەوە و لە هەموو جەبهەکان دا شەڕ بخاتە نیزیک سنورەکانی ئێران. لێرەدا سەرۆکایەتی بارزانی بەهاوکاری ڕێژێمی شای بەکرێگیراو چەندین ئۆردگای پەنابەرانی لە ئێران دا کردەوە و ماڵە کوردەکانی عێراقی نبوە بە زۆر نیوە بە خواهیشت لەسنووری ئێران ئاوای ئەم دیو کرد. کاربەدەستانی دەسەلاتداری بزوتنەوە بە ئاشکرا ڕایان دەگەیاند هەر کەس لە شارەکان دا وەمێنێ جاشە و هەرکەس ئامادە نەبێ ماڵەکەی بەرێتە ئێران جاشە. لە ئاکام دا جگە لە بەشێک لە دانیشتوانی ناوچە سنووری یەکان هەرچی بنەماڵەی پێشمەرگە و تەنانەت قاچاغی غەیری پێشمەرگەش بوو لە ئێرانیان پەستاوت. تمەنی"دەوڵەتی شاهنشاهی"!! لە کوردستانی عێراق ئاشی پێ دەگەڕا. ئەگەر ئابووری ئەودەمی ئێران وەک ئێستا کز و لەرزووک نەبوو و پوولی ئێران لە زۆربەی

وڵاتەکانی دەرەوە وەک پوڵێکی ڕەواج وەردەگیرا بەڵام لە کوردستانی عێراق لە نەتیجەی زۆر بوونی تمەن و کەم بوونی دیناردا دینارێکی عیراقی ١٩ تمەنی ئێرانییەوە پاڵی وەبیست و هەشت تمەن دا. بە دوای ئەوەدا لەسەر خەڵکی کوردستانیان کرد کە هەر کەس دینار لە بیست تمەن زیاتر بفرۆشێ سزا دەدرێ و کاتێک بەوەش باشاریان نەکرد بەڕەسمی موعامەلەیان خستە سەر تمەن و بەو کردەوە ناوچەی ژێر دەسەڵاتی بارزانی لە باری ئابوورییەوە بوو بە بە شێک لە ئێران.

خۆ لە باری نیزامیشەوە وەزعەکە لەوەباشتر نەبوو. لەسەرەتادا تۆپخانەی دوور هاوێژی ئێران لە خاکی ئێرانەوە ناوچە سنوورییەکانی عێراقی دەکوتا. بەڵام زۆری پێ نەچوو کە شەرم و شکۆ هەڵگیرا و ئەرتەشی ئێران لە خاکی کوردستانی عێراق دا جێگیر بوو. ئەم جار ئیتر بە هەر جێگایەک دا رۆیشتبای تۆپخانەی ئەرتەشی ئێران و شەبەکەی دژی هەوایی و تەنانەت مووشەکی دژی هەوایی ئێرانت دەدی. ڕێبوارێک لە نێو جەرگی کوردستانی عێراق دا زۆر جار تووشی دەستەیەک پێشمەرگە دەبوو بە کوردی قسەی لەگەڵ دەکردن حاڵی نەدەبوون. پاشان بۆی دەردەکەوت کە ئەو بە ناو پێشمەرگانە شاهەنشا بۆ رزگارکردنی کوردستان!! بە هاواری بارزانییەوە ناردوونی.

لە ئـاخر و ئـۆخری پـاییزی ١٣٥٣ دا وەزعەکە وای لــێ هــات کە بــێجگە لە نــاوچەی ســولەیمانی لە تەواوی جەبهەکان دا شەڕی ئەسڵی لە نێوان ئەرتەشی ئێران و ئەرتەشــی عێــراق دا بــوو هەر ئەو دەم کە هێنــدێ لە کاربەدەســتانی ســەر بە دەزگــای بــارزانی دڵخۆشــی خەڵکیــان بەوە دەدایەوە کە ئێرانییەکــان تــۆپی وایــان هێناوە لوولەکەی نۆ میتر درێژە. دڵسۆزی مەسەلەی کورد دەیانی زانی کە وەختێک ئێران و عێراق پێکەوە بەشەڕ دێــن، سبەی ڕۆژیــش ئەوانــن کە پێــک دێــن و لەو نــاوەدا کوردەکە دەم لە پووش دەبێ، دیارە زۆر لە مسئوولەکانی پارتیش ئەو نیگەرانییەیان بەتوندی هەبوو بەڵام چما لە ترسی بارزانی دەیان وێرا قسە بکەن؟.

لە بەفرانبــاری ١٣٥٣ ڕۆژنامەنوســێکی بێگــانە لە حەمەڕەزاشــای پرســی:" لەوانەیە ئێــوە لەســەر حیسابی کوردەکان لەگەڵ دەوڵەتــی عێراق رێک کەون؟ حەمەڕەزا شــا لە وەڵام دا گــوتی:"ئــێمە هــیچ وەخــت نیازمــان نــیە کوردەکان بفرۆشین بەڵام دیارە وەختێک دوو لایەن پێک دێن لایەنی سێیەم دەبێ شتێک بدۆڕێنێ" بەداخەوە ئەو جوابە سەریحەی حەمەڕەزاشــاش نەیتوانی بــارزانی لە خەو ڕاپەڕێنــێ و هەروەک هەمیشــە جێگــای هومێــدی بــــارزانی" هەوەڵــــی شـــا- دووهەم خـــوا بـــوو. لەســـەرتای مـــانگی ١٩٧٥ دا بە بیـــانووی کۆنفرانســـی ئـۆپیکەوە شـا و سـەدام حسێن لە ئەلجزیـرە پێتەختـی

ئەلجزائیر چاویان بە یەک کەوت و بە نێو بڕی گەری" هەواری بومیدیەن" ڕێککەوتننامەی بەناوبانگی شەشی مارسیان ئیمزا کرد. ئەو ڕێک کەوتنە هێندێک ناکۆکی کۆنی سەرسنووریشی تێدا چارەسەر کرابوو. بەڵام مەسەلەی ئەساسی ڕێککەوتننامەی سێ ماددەیی ئەلجەزیر دوایی هێنان بە پشتیوانی شا لە بزوتنەوەی کورد و تەنانەت هاوکاری دوو دەوڵەتی ئێران و عێراق لە دژی بزوتنەوەی کورد بوو.

بە بڵاو بوونەوەی خەبەری ڕێک کەوتنی شا و سەدام نیگەرانی هەموو کۆڕ و کۆمەڵەکانی دڵسۆزی مەسەلەی کوردی داگرت، زۆر کەس هەر دەسبەجێ تێگەیشتن کە بزوتنەوەی ژێر سەرکردایەتی بارزانی ئاخر ڕۆژەکانی تەمەنی بەسەر دەبا بەڵام هێندێ کەس هیوادار بوون کە بزوتنەوەی کوردی عیراق بە شێوەی پارتیزانی درێژە بە ژیانی خۆی بدا. بەپێی ئەو خەبەرانە کە ئەو دەم گەیشتن لەسەرتا دا شوورایەکیش پێک هاتبوو بۆ ئەوەی بە ژمارەیەکی کەم پێشمەرگەی ئازاوە شەڕێکی درێژخایەنی پارتیزانی دەست پێ بکا. بەڵام بارزانی سەفەرێکی تاران دەکا چاوی بە شا دەکەوێ و دەگەڕێتەوە ئەمجارە دژی هەر چەشنە بەربەرەکانێیەک ڕادەوەستێ و بەڕەسمی ئاش بەتاڵەکە ڕادەگەیەنێ. پاش ئاوا بوون بۆ کوردستانی ئێران بارزانی بەشێکی زۆر لە کوردە

ئاوارەکـــان لە نەغەدە کۆدەکـــاتەوە و قسـەیان بــۆ دەکـــا. لەویـــش دا بـــۆ ئەوەی هـــیچ ڕێگـــایەک نەهێڵێـتەوە دەڵـێ جـاران چەکمـان پـێ بـوو سـەدی ٣٠ هیـوام بە سـەرکەوتن هەبـوو. بەڵام ئێسـتا سـەدی ٧٠ هیـوادارم بەم زووانە سـەرکەوین. بەم جـۆرە شـەڕی یەک سـاڵەی ١٣٥٣ی کوردسـتانی عێـراق کە زیـاتر بە هانـدانی ڕیژێمـی شـاو ئیمپریـالیزمی ئەمریکـا دەسـتی پـێ کرابـوو، بە دەسـتووری ئەوانـیش کۆتـایی هـات و پـاش یەک سـاڵ مەرگ و مـاڵ وێرانـی پـاش ئەوەی گەلـی کـوردی عێـراق بەو یەک سـاڵە زۆر زیـاتر لە نـۆ سـاڵی پـێش ١٩٧٠ قوربـانی دا و پـاش ئـاوارە و دەربەدەر بـوونی سـەدان هەزار کـوردی عێـراق سـەرۆکایەتی بـارزانی تەواوی دەسکەوتی چەنـد سـاڵ خەبـاتی گەلـی کـوردی بە هانـدانی دوژمنـانی کـورد بەفیـرۆ دا. ئێسـتاش کە ئێسـتایە نە بـارزانی و نە بنەمـاڵەکەی تەنـانەت حـازر نەبـوون تۆزقـاڵێکیش لە مەسئوولیەتی ئەو شکسـتە مێـژووییە وەئەسـتۆ بگـرن و دان بەوە دابنـێن کە مسـقاڵێکیش هەڵەیـان کـردوە. بەڵام دوای ئەو تێکۆشـانە گەورەیە زۆر شـت بـۆ خەبـاتکەرانی گەلـی کـورد ڕوون بـووە و زۆر نهێنـی ئاشکرا بـوون. هەر چەنـد ئەو شکسـتە بـۆ گەلـی کـورد زۆر گـران تەواو بـوو. بەڵام تـاقیکردنەوەی بە نرخیشـی دایە دەسـتی تێکۆشـەرانی دوا ڕۆژی ڕێگـای ڕزگـاری کوردسـتان. سـاڵی ١٩٧٥ بە دوای ئـاش

بەتاڵی بارزانی دا "پایک" ڕاپۆرتێکی پێشکەشی مەجلیسی نوێنەرانی ئەمریکا کرد کە لەودا بە بەڵگەو سەند پەردەی لەسەر هاوکاری بارزانی و سیا واتە دەزگای جاسوسی ئەمریکا و کۆمەکی شازدە ملیۆن دۆلاری ئەمریکا بە بارزانی هەڵدابوو. ئەو ڕاپۆرتە لە ڕۆژنامەی"ویلاج وویس" ئەمریکایی دا بڵاو کرایەوە.

بەڵام بارزانی و دەست و پێوەندەکانی هەتا ساڵی١٩٧٧ بە ڕەسمی باسی ئەو هاوکارییەیان نەدەکرد. لە ٩ی مانگی فیورییەی ١٩٧٧ دا بارزانی ئەو کاتە لە ئەمریکا دەژیا نامەیەکی بۆ سەرکۆماری ئەو وەختی ئەمریکا جیمی کارتەر نووسی بوو. پاشان کارتەر وەڵامی نەدابووە. لە ڕۆژی٣ی مارسی ئەو ساڵەدا نامەیەکی دیکەی بۆ جیمی کارتەر ناردبوو لەگەڵ ئەودا ڕوونووسی نامەیەکی هێنری کیسنجر وەزیری دەرەوەی پێشووی ئەمریکاشی بۆ ناردبوو کە لە ٢٢ی مانگی فیۆرییەی ١٩٧٧ دا بۆ بارزانی نووسیبووی، هەروەها بارزانی لە ١٤ی فیۆرییەی ١٩٧٧ دا نامەیەکیشی بۆ ئەندامانی کۆنگرەی ئەمریکا ناردبوو. ئەو نووسراوانە وەختی خۆی لە ئەمریکا و ئورووپا بڵاوکرانەوە و نوسخەکەیان لەلای حیزبی ئێمە هەیە. بەڵام لێرەدا چەند بەشی بچووک لە نامەکانی بارزانی بۆ جیمی کارتەر باس دەکەین تا بزانین بە چ هیواو هومێدێکەوە چاوی بریوە بە ئەمریکا و

چۆن بە ئیمانەوە داوای کۆمەکی لە کارتەر کردووە.
بارزانی لە نامەی خۆی دا بەڕاشکاوی ڕیژێمی شا و ئیمپریالیزمی ئەمریکا بە دۆست و پشتیوانی خۆیدەزانێ و دەنووسێ:

"کاتێک پێکەوە ژیانی بە ئاشتی لەگەڵ ڕێژێمی بەعس لە تواناداا نەما ئێمە ڕوومان کردە دۆستە ئەمریکایی و ئێرانییەکانمان" هەموو کەس دەزانێ کە بارزانی لە ئێران دا بێجگە لە ڕیژێمی شا دۆستایەتی لەگەڵ کەسی دیکە نەکردووە. کەوابوو دۆستە ئێرانییەکەی شایە و دۆستە ئەمریکایەکەشی"سیا" یە نەک گەلانی ئێران و ئەمریکا.

بارزانی لەسەر نووسینەکەی دەڕوا دەڵێ:

" پێیان گوتین کە شۆڕشی کورد هەم لەلایەن ئەمریکا و هەم لەلایەن ئێرانەوە یارمەتی دەدرێ بە جۆرێک کە کوردەکان بتوانن دژی ڕیژێمی عێراق خەبات بکەن و بۆ ئەوەی خودموختارییەکی ڕاستەقینە بۆ کورد و حکوومەتێکی دیموکراتی بۆ عێراق دابین بکەن". بەو جۆرە بارزانی هیوای بەدۆستە ئیمپریالیستی و کۆنەپەرستەکانی بووە کە خودموختاری ڕاستەقینەی بۆ وەربگرن.

بارزانی زیاتر لەسەری دەڕوا و بە ڕاشکاوی دەڵێ کە لەسەر قەولی ئەمریکا و ئێران شەڕی

ســــــــازکردوتەوەتەوە. ســـــــــەرنج بــــــــدەن:
"کاتێـک قـانوونی خودموختـاری بە چەشـنی یەک لایەنـی لەلایەن حکوومەتی عێراقەوە ڕاگەیاندرا کە ئیعترافی بە لانی کەمی مافی نەتەوایەتی گەلی کورد نەدەکرد. ئێمە لەبەر قەولـی یـارمەتی دۆسـتەکانمان ئەو قانوونەمـان ڕەت کردەوە".

دواتریش دەنووسێ:

" ئێمە تەنیا دەمانەوێ قەولی خودموختاری کە بە ئێمە دراوە بێتەدی".

وەک دیتمان بارزانی ئیعتراف دەکا کە لە سەر قەولـی ئەمریکـا و ئێـران قـانوونی خودموختـاری عیراقـی ڕەت کـردوەتەوە و داواش دەکـا ئەمریکـا و ئێـران قەولـی خودموختـــاری کە بەویـــان داوە بیـــبەنە ســـەر. بـێ جـێ نـیە لێـرەدا ئەوەش بگـوترێ کە ئەو قـانوونی بـارزانی دەنووسـێ: ئیعتـراف بە لانـی کەمـی مـافی نەتەوایەتی کوردی تێدانیە وەک قـانوون شتێکی باشە و زۆر لە داواکـانی گەلـی کـوردی تێـدا گونجـاون. نـوێنەرانی حیزبـی دیمـوکراتی کوردسـتانی ئێـران لە چاوپێکەوتن لەگەڵ بەنـی سەدردا داوایـان کـرد کە ئەو خودموختـارییەی دەوڵەتـی عیـراق ئیعترافـی پـێ کـردوە بـدەن بە کـوردی ئێـران. بەڵام ئەو دەوڵەتـەی ئێسـتا بنەماڵەی بـارزانی بە دڵ و گیـان جاشـایەتی بـۆ دەکەن حـازر نەبـوو نەک ئەوە بەڵکـوو نیـوەی ئەوەش بـدا بە

کوردی ئێران.

لە کۆتایی نامەکەدا بارزانی بە تەواوی دڵپاکی و ئیمانی خۆی سەبارەت بە جیمی کارتەر و سەرکۆماری گەورەترین وڵاتی ئیمپریالیستی دەردەبڕێ و دەنووسێ: "پەنجا ساڵە گەلی من بڕوا و ئیمانی تەواوی خۆی داوە بەمن. منیش ئەو بڕوایە پێشکەشی ئێوە دەکەم"؛. سەیر لەوە دایە بەڕێوەبەرانی قیادەی مووەقەت لە یەک دووساڵی ئاش بەتاڵ دا هەمیشە حاشایان لەوە دەکرد کە پەیوەندییان بە بارزانی یەوە مابێ و تەنانەت جاروبار ڕەخنەشیان لە ئاکار و کردەوەی سەرۆکایەتی پێشووی پارتی دەگرت. کەچی بارزانی تەواوی نامەکانی خۆی بەناوی سەرۆکی پارتی دیموکراتی کوردستانەوە ئیمزا کردبوو. دواڕۆژیش نیشانی دا کە قیادی موقتیش هەر بارزانی بڕیویەتی و هەربارزانی درووبەتی. ئێستاش لە بەرچاومانە کە بەڕێوەبەرانی تازەی ئەو تاقمەیە لەسەر ئەوە سوورن کە ڕێگای بارزانی ڕێگای لەڕێ لادانی بزوتنەوەی کورد و ڕێگای هاودەستی لەگەڵ ئیمپریالیزم و کۆنە پەرستی درێژە پێ بدەن. تەنانەت هەوڵ دەدەن چەندین هەنگاویش لە بارزانی پێشتر کەون. بە پیرۆزیان بێ!.

هەڵوێستی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران بەرامبەر بە قیادە موەقەت دوای سەرکەوتنی شۆڕشی گەلانی ئێران پاش زیاتر لە یەکساڵ ڕاپەڕین و قوربانی

دانــی گەلانــی ئێـران لە ٢٢ی ڕێبەنـدانی سـاڵی ١٣٥٧ دا شۆڕشی خەڵکی ئێران یەکەم قۆناخی سـەرکەوتنی بـڕی و یەکێک لە کۆنەپەرسترین و درندەترین ڕێژیمەکـانی سـەر بە ئیمپریـالیزمی لە ڕۆژ هەڵاتــی نێوەڕاسـت دا تـێکەوە پێچـا. ئەو سـەرکەوتنە ئەگەر بـۆ خەڵکـی ئێـران مـایەی جەژن وشــادمـانی بــوو بــۆ بەرێــوەبەرانی دەزگــای بکرێگیـراوی بنەمـاڵە زەبرەیەکـی گرچـوو بـڕ و دڵ تەزێـن بوو. چونکە ئەوانە هیچ پێوەنـدیەکی دۆسـتانەیان لەگەڵ گەلانی ئێران دا نەبوو. و جـارێ نەشیان توانیبـوو لەگەڵ کاربەدەســتانی تــازە بەســەرداکەوتووی حکــومەتی خومەینی ڕێک کەون. شەپوولی قین و توڕەیی و ناڕەزایی بەرامبەر بە قیـادەی موقـت سـەرتاپای ئێرانــی داگرتبـوو زۆربەی حیزب و ڕێکخراوەکانی کوردسـتان و سەرتاسـەری ئێـران داوایـان دەکـرد تەواوی ئەفـرادی قیـادەی موقـت لە ئێـران دەربکـرێن. سـەر بەنـد و بـن بەنـدی هەمـوو بـاس و خواسێکی سیاسی دەهـاتەوە سـەر قیـادە و ئەو تـاقمەیـان لە زۆربەی جینـایەتەکـانی کـۆن و تـازەی کاربەدەسـتانی ئێــران دەرهەق بە کــۆمەڵانی خەڵــک دا بە بەشــداری دەزانی .

ئەگەرچــی حیزبــی دیمـوکراتی کوردسـتان زیـاتر لە تەواوی ڕێکخراوە ئێرانییەکان شارەزای ئاکـار و کـردەوەی دژی گەلـی سەرۆکایەتی ئەو تاقمە بـوو هەرچەنـد حیزبـی ئێمە پتر لە هەمـووان کـوتەکی خۆفرۆشـی و بەکرێگیـراوی

ئەوانەی کەوتبوو بەڵام لەبەر هەستی مەسئوولیەت بەرامبەر بە چارەنووسی گەلی کورد و هەزاران ماڵی لێقەوماوی کوردی عێراقی کە لەئێران دا ئاوارە و سەرگەردان بوون هیچ کاتێک فکری تۆڵە ئەستاندنەوەی نەبوو هەموو کاتێک لەو باوەڕەدا بوو کە پاداشی جینایەت و خیانەتی ئەو تاقمە دەبێ بەڕەفتاری باش لەگەڵ کوردە عێراقی یە دەربەدەرەکان بداتەوە. هەر بۆیەش لە هەموو جێگایەک دژی ئەو داوایە راوەستا کە کوردە پەنابەرە عێراقی یەکان لە ئێران دەربکرێن.

بەدوای سەرکەوتنی شۆڕش دا کاتێک نوێنەرانی دەوڵەتی کاتیی موهەندیش بازرگان هاتنە مەهاباد تاقە نوێنەری حیزبی ئێمە لەو کۆبوونەوەدا زۆر دژی بەندی هشتی داخوازەکان بوو کە داوای دەکرد ئەفرادی قیادەی موقت لە ئێران دەربکرێن. دوایش کە ئەو بەندە بەزۆربەی دەنگ پەسەند کرا حیزبی ئێمە چەندین جار بەرسمی ئەو داخوازەی بە شتێکی غەیرە مەسئوولی داناو رەتی کردەوە. کۆمەلانی خەڵکی کوردستانی ئێران شاهیدێکی زیندوون کە حیزبی ئێمە لەسەر ئەو سیاسەتە چەندی قسە پێ گوترا و چۆن لەلایەن زۆربەی رێکخراوە سیاسی یەکانی ئێرانەوە پەلاماری توندی تەبلیغاتی کرایە سەر.

بەڵام حیزبی ئێمە دیسان لەسەر ئەو سیاسەتە مەسئوولانەیەی خۆی ڕۆیشت و ئەوەندەی لە تواناشی دا هەبوو خەڵکی کوردستانی ئێرانی بۆ کۆمەک بە پەنابەرانی کوردی عێراق هان دا. هەزاران ماڵی عێراقی کە لە ناوچەکانی دوور دەستی ئێران سەرگەردان بوون بە موافەقەتی حیزبی ئێمە گەڕانەوە کوردستان و بە تەشویقی ئێمە لە کوردستان دا جێگا و ڕێگایان بۆ دابین کرا و حاوانەوە.

لە کۆنفرانسی گەلان لە تارانیش کە نوێنەری زۆر لە حیزب و ڕێکخراوە سیاسی یە ناوچەیی و سەرتاسەری یەکانی ئێرانی تێدا بوو تەنیا ڕێکخراوێک کە دژی هێرش کردن بۆ سەر قیادە موقت راوەستا حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران بوو. لە بریارنامەی کۆنفرانس دا بە زۆربەی دەنگ بڕیارێک لە دژی قیادەی موقت پەسەند کرا بەڵام هەر لەوێ دا بە سەراحەت گوتراوە کە حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران موخالیف بووە.بە کورتی لەگەڵ ئەوەی زۆربەی هێزە سیاسی یەکانی ئێران و بە تایبەتی کوردستان بە توندی لە دژی قیادە موقت کاریان دەکرد حیزبی ئێمە هیچ وەخت هەڵوێستی دوژمنانەی بەرامبەریان نەگرت و هەر لەو باوەڕەدا بوو کە ئەوانە وەک میوانێک دەبێ چاویان لێ بکرێ و بە پێی توانا یارمەتی خێزانە لیقەوماوەکانیان بدرێ.

بەڵام هەڵوێستی قیادە بەرامبەر بە حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران و بزوتنەوەی کوردی ئێران چ بووە؟ لە پاش سەرکەوتنی شۆڕشی گەلانی ئێران هەتا ئێستا سیاسەت و هەڵوێستی ڕێبەرایەتی پارتی واتە قیادە موقت بەرامبەر بەگەلی کورد و حیزبی دیموکراتی کوردستان هەمیشە ئەوە بووە کە هەر کاتێک هەستیان کردوە بزوتنەوەی گەلی کوردی ئێران لە پێشکەوتن دایە و ئەوان گەلەکەیان ناسکە کەوتوونە زمانی لووسی و ریاکاری و هەر وەختێکیش هەستیان کردبێ بۆ خۆیان بە هێزن و بزوتنەوەی کوردی ئێران لەپاشەکشەدایە. هێرشیان کردوە و دوژمنانە بزووتونەوە. لە ڕۆژەکانی پاش سەرکەوتنی شۆڕش دا ئەو کاتە کە وەزعیان زۆر پرزە بوو و جارێ ئاغای تازەیان ڕووی خۆشی پێیان نەدا بوون موراجەعەی حیزبی ئێمەیان کرد و ئامادەیی خۆیان بۆ هەر چەشنە هاورکارییەک نیشان دا. بەڵێنی شەرەف!! یان دا کە لە کاروباری نێو خۆی ئێران دا بە هیچ جۆر دەخالەت نەکەن و تەنانەت وایان نواند کە بێ پرس و ڕا و موافەقەتی حیزبی دیموکراتی کوردستان قامک لەو ئاو رۆناکەن و هەرچی حیزب بۆیان دابنێ لە قسەی دەرناچن. کەچی لە شەڕی سێ مانگەی ساڵی ١٣٥٨ دا کە بە خەیاڵی خۆیان حیزبی ئێمەیان زەعیف هاتەبەر چاوو پێ یان وابوو گەلی کورد لە بەرامبەر هێرشی کۆنەپەرستی ئێران دا خۆی پێ ڕاناگیرێ هەرچی لە

دەستیان هات دژی بزوتنەوەی گەلی کورد و حیزبی دیموکراتی کوردستان کردیان. هەر لە سەرەتای هەڵگیرسانی ئاگری شەڕی سێ مانگەدا کاتێک کۆنەپەرستان لە پاوە شەڕیان بە گەلی کورد فرۆشت حیزبی ئێمە قافیلەیەکی کۆمەک و تەقەمەنی بەرەو ناوچەی هەورامان وەڕێ خست. بەڵام چەکدارەکانی قیادە لە دزڵی پێشیان پێ گرتن و بەهیچ جۆر ڕێگایان نەدان بڕۆن. لە ئاکام دا پێشمەرگەکانی کورد لە ناوچەی پاوە لەبەر نەبوونی ئازووقە و تەقەمەنی ناچار بوون پاشەکشە بکەن وبەو جۆرە پێشی بەرەگرتنی هێرشی کۆنەپەرستی بەرەڵڵا بوو. ئەگەر ئەو خەیانەتەی قیادە موقت نەبایە و شۆڕشگێرانی کورد لە پاوە لەوەختی خۆی دا کۆمەک و موهیماتیان پێ بگەیشتایە بەبێ شک چارەنووسی شەڕی کوردستان جۆرێکی دیکە دەبوو.

کاتێک هێرشی دووژمن بە بەربڵاوی لەهەموو ناوچەکان دا دەست پێ کرا لە ناوچەکانی شنۆ نەغەدە و پیرانشار پێشمەرگەکانی ئێمە ناچار بوون هێندێ بنکەی خۆیان لە سەر جادەکان چۆڵ بکەن کەچی چەکدارەکانی قیادە موقت کە هەمیشە لە پێشەوەی هێزە سەرکوت کەرەکانەوە دەڕۆیشتن بێشەرمانە تەواوی ئەو جێگایانەیان گرتەوە و تەنانەت ئازووقەی پێشمەرگەکانیشیان بەتاڵان برد.

وەختێـک شـاری شـنۆ کەوتە ژێـر دەسـەڵاتی ئەوان خـەڵکـی بـەشـەرەف و قارەمـانی شـنۆیە خۆپیشـاندانێکی ئارامیان ساز کرد. بەڵام خۆفرۆشانی قیادە تەقەیان لەو خەڵکە بێ دیفاعە کرد شەش کەسیان لێ کوشتن و یازدە کەسیان لێ بریندار کردن.

جگە لەو دوژمنایەتییە ڕاستەوخۆیە و سەرباری ئەوەی بۆ خۆیان هەمیشە شوێنە ستراتیژییەکانیان بۆ دوژمن دەگـرت لە نـاوچەی ورمـێ دەسـتیان کـرد بە دەلاڵـی و گەڕان بە نێو سەرۆک عەشیرەتەکانی ئەو ناوچەیە دا. لە ئەنجام دا بەشێکی زۆر لەو سەرۆک عەشیرەتانەیان هەڵفریواند و چەکی خیانەتیان دانە دەست و کردیانن بە جاش.

بەرامبەر بەو خۆش خـزمەتییە کۆنەپەرستی ئێران ڕووی مەرحەمەتی تێ کـردن و مـانگی دەمیلیون تمەنـی جاشانەی بۆ بڕینەوە کە پوولی شەش مانگ واتە شەست ملیۆن تمەنی بە ئاگادرای و لە پیش چاوی ئەفسەرێکی ئەندامی حیزبی ئێمە لە ژاندەرمەری کوللی کیشوەر بە نەقدی تەسلیمی دەستی جەنابی ئیدریس بارزانی کورد پەروەر!! کرد.

لە پایزی سالی ١٣٥٨ دا کاتێک کۆنەپەرستی ئێران لەبەرامبەر قارەمانەتی و فیداکاری گەلـی کـورد دا بە چۆک داهات دیسان قیادەی موقت دەندەی گۆڕی و بە

ڕواڵەت هەڵوێستی دۆستانەی گرتە پێش. دیسان وایان نیشان دا کە دەست لە کاروباری نێو خۆی ئێران وەرنادەن و بە پێچەوانەی قازانجی کوردی ئێران ناجولێنەوە. لە پاش تازەبوونەوەی شەڕ لە بەهاری ساڵی ١٣٥٩ دا لە پێشدا سیاسەتیان دۆستانە بوو. بەڵام دوایە کە بە خەیاڵی خۆیان حیزبی ئێمە زەعیف بوو کەوتنە دوژمنایەتی.

لە خەزەڵوەری ساڵی ١٣٥٩ دا چەکدارەکانی قیادە موقت لە ناوچەی مەریوان بە ناوی ئەوە کە دەیانەوێ بچنەوە دیو لەشکر و موهیماتێکی زۆر بەرەو دزلی وەڕێ دەخەن. پێشمەرگەکانی حیزبیش بە پێی سیاسەتی گشتی حیزب کە قەت نەیویستوە لەگەڵ کوردەکانی دەرەوەی ئێران سیاسەتی دوژمنانەی هەبێ پێشیان ناگرن. بەڵام بەکرێگیراوانی قیادە زۆر بەنامەردانەوە بنکەی پێشمەرگەکانی حیزب لە دزلی بەر دەسڕێژی موسەلسەل و ئاگر خومپارە دەدەن.

لە ئاکام دا زیاتر لە ١٥ پێشمەرگەی ئێمە شەهید و بریندار دەکەن و ڕێگای ئیستراتیژیکی دزلی دەگرنەوە و دوو دەستەکی تەسلیمی پاسدارانی دەکەن. بەو جۆرە بنەماڵەی بارزانی ئەوەندەی لە توانایان دا بووە لە دەستیان هاتوە لە هەموو دەرفەتێک بۆ زەربەوەشاندن لە بزوتنەوەی بەرهەقی گەلی کورد کەڵکیان وەرگرتوە. بزوتنەوەی کوردی عێراقیان بەو ڕۆژە گەیاند کە دیمان و ئێستاش دەیانەوێ بزوتنەوەی کوردی ئێران تووشی وەها

چارەنوسێک بکەن.

لە باری سیاسیشەوە بنەماڵەی بارزانی و بەناو پارتی دیموکراتی کوردستانی عێراق هەرچی بۆیان کراوە دوژمنایەتی ئێمەیان کردوە. زستانی ڕابردوو کاتێک کە خۆ فرۆشی بەزیو ڕەحمانی کەریمی پیلانی لە دژی حیزبی ئێمە گێڕا و ویستی پێشمەرگەکانی ئێمە تەسلیمی دوژمنی کورد بکا بەڕێوەبەرانی ئەو تاقمە خۆفرۆشە لەسەرەتاوە تا ئاخر هاودەستییان لەگەلی کرد و پاشانیش کە پیلانی خائینانەی کەریمی بە وشیاری خەڵکی قارەمانی کوردستان پوچەڵ کرایەوە ناوبراو پەنای بۆ مۆڵگەی جاشەتی ئەوان برد و قیادەش بە گەرمی باوەشی بۆ کردەوە و پەنای دا. کاتێکیش کە حیزبی ئێمە بە نامەیەکی ڕەسمی ڕەخنەی لەو کردەوەیان گرت لە وەڵام دا نووسیان کە ئێمە کەریمی بە خائین نازانین و بە ئینسانێکی دڵسۆزی دەناسین. دیارە لە قامووسی ئەواندا هەر کەس لە دژی قازانجی گەلی کورد هەنگاوێک هەڵێنێ دڵسۆز و نیشتمانپەروەرە و بە شەڕەفە!! ماشەڵڵا و هەزار ماشەڵڵا.

ئێستا ئەو پرسیارە دێتە پێشێ کە بنەماڵەی بارزانی چیان لە گیانی خەڵکی کوردستانی ئێران دەوێ؟ بۆچی لە ئێرانن و نەخشەیان بۆ دوا ڕۆژ چیە؟ ئەو خائین و خۆفرۆش لەبەیاننامە و نووسراوەکانی خۆیان دا وانیشان دەدەن کە گۆیا ئەوان بۆ خودموختاری کوردستانی عێراق

تێدەکۆشن و گۆیا ئێمە ڕێگایان نادەین بچنە عێراق. لەکاتێک دا بە پێچەوانەی ڕەفتاری ئەوان کە نەیاندەهێشت ژن و منالّی برایانی ئاوارەی ئێمەش لەناوچەکانی سنووری ئێران دابنیشێ ئێمە هەمیشە گوتوومانە کە دەتوانن بچنەوە خاکی خۆیان و لەوێ دا بمیننەوە و لە خاکی کوردستانی عێراق هەر چی بکەن ئازادن و بە ئێمەش مەربووت نییە.
بە شاهیدی دۆست و دوژمن پار کە ئەوان داوایان کرد ڕێگایان بدەین بچنەوە عێراق و گویا لەوی بمێننەوە. ئێمە نەک هەر ڕێگامان دان بەڵکوو بۆ ئەوەی لەگەڵ ڕێکخراوە سیاسی یەکانی کوردستانی عێراق تووشی کێشە نەبن بە پێشمەرگەی خۆمان ئیسکورتمان کردن تا گەیشتنەوە خاکی عێراق. کەچی قەت مانگێکی پێوە نەخرا کە بەغاردان هەڵاتنەوەو خۆیان لە جاشخانەکانی ئێران هاوێشتەوە.
باشە پرسیارەکەمان دووبارە دەکەینەوە: ئەوانە بۆ لە ئێرانن؟بۆچی شەڕ بە کوردی ئێران دەفرۆشن؟ ئەم دواییانە ئیدریس بارزانی لە کووبوونەوەیەکی جاشەکانی شیمال دا گوتوویەتی تەنیا بنەماڵەی بارزانی حەقیان هەیە داوای خودموختاری بۆ کورد بکەن. هەر حیزبێک لە هەر بەشێکی کوردستان دا داوای خودموختاری بکا ئێمە لێی قبوڵ ناکەین. دیارە کەس هەقی ئەو کوێخایەتییەی بە نۆکەرانی گوێ

لە مستی سیای ئەمریکا و موسادی ئیسرائیل نەداوە. بەلاّم ئەگەر ڕاست دەکەن و بۆ خۆیان پێیان وایە بۆ هەقی کورد تێدەکۆشن بۆچی ناچنەوە ولاّتی خۆیان لە کوردستانی عێراق خودموختاری دابین بکەن؟ ئەو هەموو ناوچە بەتالّەی سنووری کوردستانی عێراق هەیە بۆچی بنکەیەکیان لێ نەکردوەتەوە؟ داخوا بە کوشتنی ژن و منداڵ و پیر و پاتاڵی کوردستانی ئێران خودموختاری بۆ کوردی عێراق وەردەگرێ؟

بەڕێوەبەرانی بەناو پارتی دیموکراتی کوردستانی عێراق ئێستا بە نرخێکی هەرزان خۆیان بە ڕیژێمێک فرۆشتوە کە نەک هەر خودموختاری کوردستان بە ڕەسمی ناناسێ بەڵکوو لەبنەڕەت دا هەستی نەتەوایەتی و نیشتمانپەروەری بە کفر و بەپێچەوانەی ئاینی پیرۆزی ئیسلام دەزانێ. ئەو تاقمە ئێستا لەگەڵ کۆنەپەرستترین جاش و سەرۆک عەشیرەتەکانی دیکە یەکیان گرتوە ئەوانە بوونە هاوپالەی کەسانێک کە خوێنی هەزاران کوردی هەژاریان ڕشتوە و هەزاران بنەماڵەی جوتیاریان لەسەر جێگا و ڕێگای خۆیان هەڵکەندوە.

بێشەرمی ئەو خۆفرۆشانە گەیشتوەتە ڕادەیەک کە لەکاتی هێرش کردن بۆ سەر ناوچە ڕزگار کراوەکان بە سەرۆک جاشەکانیان گوتوە ئێوە تەنیا مەسئوولیەتەکەی وەئەستۆ بگرن با شتەکە بەناوی ئێوە بێ. ئەگینا شەڕەکە ئێمە دەیکەین و بۆ خۆمان بەرەنگاری

پێشمەرگەی حیزبی دیموکراتی کوردستان دەبینەوە ئێستا بۆ هەموو گەلی کورد و بەتایبەتی کوردی عێراق هەیە کە لەو خۆ فرۆشانە بپرسێ بەو کارە دەیانەوێ کوردی عێراق ڕزگار بکەن یان خودموختاری بۆ هەموو بەشەکانی کوردستان وەربگرن؟ بەڵام کەسیش نابێ چاوەڕوانی وەڵامی ئەو پرسیارە بێ. چونکە وەڵامەکەی لەلای ئەوان نیە. ئەوان لەسەرەوەڕا دەستووریان پێ دراوە و ئەوە دەزگاری جاسوسی ولاتە بەکگرتووەکانی ئەمریکایە کە دەتوانێ هۆی کردەوەی خەیانەتکارانەی قیادە ڕوون بکاتەوە.

مەسەلەی دزرانی
تەرمی مەلا مستەفا بارزانی

پێش ئەوەی بێینە سەر ئەو باسە پێویستە بگوترێ دووساڵ و نیو پێش ئێستا کاتێک مەلا مستەفا بارزانی لە ئەمریکا و لەماڵی دۆستە خۆشەویستەکانی مرد. لەگەڵ ئەوەی وەک لە پێشەوە باسمان کرد لە ئێران و بە تایبەتی لە کوردستان دا بیروباوەڕی دژی پارتی زۆر بە هێز بوو حیزبی ئێمە موافەقەتی کرد کە جەنازەی بارزانی بێتەوە شنۆیە بە خاک بسپێردرێ. لە ڕۆژی ناشتنی تەرمی بارزانیش دا خەڵکی بەشەرەفی شنۆیە زۆر پیاوانە میوانداری دەیان هەزارکوردی عێراقی و ئێرانییان کرد کە هاتبوونە سەر قەبران. ئەندامانی حیزبی ئێمەش هەمو جۆرە خزمەت و هاوکارییەکیان بۆ ناشتنی تەرمی بارزانی بەکار هێنا.

دیارە بۆ ئێمە تا ئێستاش ڕوون نەبوو کاتێک بارزانی کە لە ئەمریکا مردوە و حکوومەتی عێراقیش بە ڕەسمی ڕێگای داوە بیبەنەوە لە عێراق بینێژن چونکە کە لە نێو ئەو جێگایەی لێ مردوە و ئەو جێگایەی لە دایک بووە جێگایەک و وڵاتێکی دیکە بۆ ناشتنی تەرمەکەی هەڵدەبژێرن. ئەگەر مەبست ئەوەبێ کە گویا وەختێک بیبەنەوە عێراق خۆ ئەگەر لە ئەمریکاش نێژرابایە ئیمکانی ئەو کارە هەر هەبوو. کێ دەزانێ دارودەستەی بارزانی هەر ئەو دەم بۆیە تەرمی بارزانییان نەهێناوەتەوە ئێران کەلە ڕۆژێکی پێویست دا

شانۆسـازییەکی وەک ئـەمسـاڵ بـکەن و بـیکەنە بیـانووی پەلامار بۆ سەر خەڵکی کوردستانی ئێران . لەوانەشە ئەو وەخت شتی وایان بە نیازدا نەهاتبێ بەڵام تازە دەستیان لەوە هەڵگرتبێ جارێکی دیکە بچنەوە عێراق و بۆیە بیانەوێ گڵکۆی بارزانی لە نزیک خۆیان بێ و هەر وەختیش ویستیان بە هۆی ئەوەوە پەنابەرەکانی کوردی عێراق لەدەوری خۆیان کۆبکەنەوە.

بەهەر حاڵ با بێینە سەر باسەکە.ڕۆژی دەی پووشپەڕی ئەم ساڵ لە شنۆوە خەبەر بە بەڕێوەبەرایەتی حیزبی ئێمە گەیشت کە تاقمێکی خۆ فرۆش و خوانەناس بەشەو گڵکۆی مەلا مستەفا بارزانییان داوەتەوە تەرمەکەیان دزیوە. بەڕێوەبەرایەتی حیزبی ئێمە زۆر بەو خەبەرە ناڕەحەت بوو و بەڕەسمی لە دەنگی کوردستانی ئێرانەوە ئەو تاوانەی وەک کردەوەیەکی دژی ئینسانی و دژی ئیسلامی مەحکووم کرد. بەخۆشییەوە هەر ئەو ڕۆژە خەبەر گەیشت کە تەرمەکە دۆزراوەتەوە و بە حورمەتەوە تەسلیمی بنەماڵەکەیان کراوەتەوە. دیسانیش کۆمیتەی ناوەندی بڕیاری دا کە لەو کارەساتە بکۆڵێتەوە و تێ بکۆشێ ئەو تاوانبارانە بدۆزێتەوە بە سزای خۆیان بگەیەنێ. لەو بارەوە ڕێنوێنی و دەستووری پێویست بە کۆمیتەی شارستانی حیزب لە ناوچەی شنۆیەش درا. بەڵام زۆر بەسەرسوڕمانەوە دیتمان دارودەستەی پارتی و لە سەرووی هەموویانەوە مەسعود

بارزانی کە گویا سەرۆکی پارتی دیموکراتی کوردستانە زۆر پێتانە و بێشەرمانە دەستیان کرد بە بەیاننامە دەرکردن و درۆ و بوختان هەڵبەستن بۆ حیزبی ئێمە کە گویا دزرانی تەرمی بارزانی بە ئاگاداری و دەستووری حیزبی دیموکراتی کوردستان بووە. هەر بە دوای ئەو درۆ و دەلەسەیەش بە ڕەسمی هەڕەشەیان کرد کە ئەو کارە بێ سزا ناچێ و یان روحیان لەبەر دانابێ یان قینی دڵیان بە گەلی کورد لە کوردستانی ئێران دەڕێژن. رادیۆ شڕەکەشیان کە بە ئیمکانی ڕیژێمی کۆنەپەرستی خومەینی لە مەرگەوەری ناوچەی ورمێ دامەزراوە لێکدا لێکدا دەستی کرد بەبڵاو کردنەوەی تۆمەت و بوختانی بێشەرمانە لە دژی حیزبی دیموکراتی کوردستان و بزوتنەوەی میللی دیموکراتیکی گەلی کورد لە کوردستانی ئێران.

تەنیا جوابی ئێمە بۆ ئەو هەمو درۆ و دەلەسەیەی بەکرێگیراوانی ئیمپریالیزم ئەوەندە بوو کە لە ڕادیۆی دەنگی کوردستانەوە ڕامان گەیاند ئێمە دەرهێنانی تەرمی بارزانی جارێکی دیکە مەحکووم دەکەین و بە هەموو توانامانەوە بۆ دۆزینەوەی تاوانبارەکان تێدەکۆشین. بەڵام ئەگەر هێندێک کەس بیانەوێ ئەو ڕووداوە بکەنە بیانوو بۆ ئاژاوە نانەوە لە ناوچەی شنۆ و ورمێ دەبێ بزانن کە لەگەڵ هێزی یەکگرتووی شەش ملیۆن کوردی ئێرانی بەرەو ڕوو دەبن.

پاش نێو بڕی کردنی هێندێک لە هێزە سیاسییەکانی کوردستان لە سەر داواو و پێشنیاری ماڵی بارزانی بڕیار درا کۆمیسیۆنێکی هاوبەش لە نوێنەرانی حیزبی ئێمە و پارتی و ئەو هێزە کوردستانییانە بۆ لێکۆڵینەوە لەو کارەساتە پێک بێ. کەچی کاتێک ئەو کۆمسیۆنە لە شنۆیە کۆبووەوە ، هیچ نوێنەرێک لەلایەن پارتییەوە نەهات. کاتێک نوێنەرانی حیزبی ئێمە هۆی نەهاتنەکەی پرسیبوو برایانی کوردستانی گوتبوویان کە پارتی پێی باش بوە ئەمجارە تەنیا ئێمە بێین و بۆ جاری دووهەم ئەوانیش نوێنەری خۆیان بنێرن.

هەر ئەو دەم نوێنەری حیزبی ئێمە بە نوێنەری کوردستانییەکانی گوتبوو کە ئەو هەڕەشە و گوڕەشەی بارزانییەکان دەیکەن و ئەوە کە حازر نین بێنە لای ئێمە و لە کۆمسیۆن دا بەشداربن ئەو فکرە بۆ ئێمە دێنێتە پێش کە ئەو کارە بەدەستی خۆیان کراوە. چونکە ئێمە ئەگەر بمانەوێ شەڕ بە پارتی بفرۆشین پێویستمان بەو جۆرە کارە دژی ئینسانییانە نیە. ئەوان زۆر تاوانیان دەرهەقی ئێمە کردووە کە ئەگەر بمانەویستایە شەڕیان لەگەڵ بکەین دەبوو لەسەریان وەدەنگ بێین. بەڵام وادیارە ئەوان دەیانەوێ شەڕێک بە ئێمە بفرۆشن و ئەو شانۆیەشیان بۆ ساز کردوە کە هەستی هێندێ لە برا کوردە عێراقی یەکان لە دژی ئێمە هان بدەن. پاشان نوێنەرانی هێزە کوردستانییەکان گوتبوویان کە ئێستا

پـــارتـی ئـەو تونـــد و تیـــژی یەی نەمـــاوە و زیـــاتر بە شێوەیەکی سیاسـی و ئووسـوولّی بـۆ مەسـەلەکە دەچـێ و لەوانەشـــە بـــۆ جـاری دووهەم حەتـــمەن نـــوێنـەری خـۆی بنێرێ. هەڵـبەتە ئـێمە زۆرمـان پـێ خـۆش بـوو کە پـارتـی ڕێگـای ئـەقـڵ و مەنتیقـی گرتبـێ و ئـامـادە بـێ پـێکەوە تاوانبـارانـی ئـەو کارەساتە بـدۆزینـەوە. کەچـی بەداخـەوە دەرکەوت کە بەو جۆرە ویستویانـە براکانـی نوێنـەری هێزە سیاسـی یەکانـی کوردستانیش فریو بـدەن و لـەبـن پەردەوە خۆیان بۆ پیلانـی شەیتانـی خۆیان ئـامادە بکەن.

لێکـۆڵینـەوە لـەمـەسـەلـەی دزرانـــی جەنـــازەی بـــارزانـی هێنـدێک شـتـی سـەرنج راکێشـی خسـتـە ڕوو جـارێ تـەرمـی بـارزانـی تـەنیا بیست میتر دوورتر لـە قـەبرەکـەی بـە سـاغ و سڵامەتـی دۆزرابۆوە. ئـەمجار دەرکـەوت کـابرایـەک بـە نـاوی ڕحـــیم میـــران کە لەلایەن مـــاڵـی بـــارزانەوە ئـاگـــاداری گۆڕسـتانـەکـەی پـێ سـپێراوە سـێ چـوار مانـگ بـووە بـەو نێوەدا نـەهاتوە. تـەنیا ڕۆژی پێش ئـەو ڕووداوە پـەیدابووە و پیاوێکی بەکرێ گرتوە کە سبەینـێ بـێ گیای سـەر گـۆڕی بـارزانـی بدروێ. بۆ بەیانیش پێش دنیا ڕوونـاک بـوون هـەر ئـەو کـابرایـە چـوتـە لای بـاوکـی کرێکـارەکـە و گـوتـوویـە بـا کـــوڕەکـەت نـەیـە چـــونکـە جەنـــازەی بـــارزانـی دزراوە. دوای ئـەو شانۆسـازی یـە ڕەحـیم میـران چـۆتـە مـەرگـەوەڕو خـەبـەری بـە بارزانییەکـــان داوە. بـەڵام لـە ڕێگـــا تووشـــی هـەرکـەس بـووە گـوتـویـە دەچـمـە ورمـێ و کـاتێـک هـاتـوتـەوە

شنۆیش وای نیشان داوه که ئاگای له دزرانی تەرمی بارزانی نیه. پاشانیش هەڵاتوه و چوته لاس مەسعود بارزانی و ئێستاش که ئێستایه له باوەشی خۆیان گرتوه نەیان هێشتوه بێتەوه شنۆیه که تەحقیقی لێ بکرێ. بەڵام ڕووداوەکانی دواتر هێندێ شتی تازەشیان دەرخست. جارێ دەرکەوت که کوڕانی بارزانی بۆ بردنه پێشی پیلانی دژی گەلی خۆیان زۆریان لەو ڕووداوه کەڵکی خراپ وەرگرتوه. ئەوان هێندێ له کورده پەنابەره عێراقییەکانیان بەو جۆره له دەوری خۆیان کۆکردوەتەوه و لەدژی خەڵکی کوردستانی ئێران و به تایبەتی حیزبی ئێمه هانیان داون. جگه لەوەش سەرۆک عەشیرەته کوردەکانی دەورو پشتی ورمێ خائین و خۆفرۆشەکانی تاقمی بەکرێگیراوی حەوت کەسیشیان له خۆیان هاڵاندوه و هەموویان پێکەوه نەخشەی هێرش بۆ سەر ناوچەکانی مەرگەور و تەرگەوره و دە.... و شنۆیان کێشاوه. ئەوه بوو که بەکەڵک وەرگرتن له دڵپاکی ئێمه و به ئاگاداری لەو ڕاستی یه که پێشمەرگه خۆی بۆ شەڕێکی وا ئامادە نەکردوه پێش جاش و پاسدار و ئەرتەشی ئێران و به کوشتدانی دەیان کەس له کورده هەڵخەڵەتاوەکانی عێراق له پشتەوه خەنجەریان له گەلی کورددا. ناوچەی مەرگەوەر و شنۆیان لەدەستی پێشمەرگه دەرهێنا و دایانه دەستی دوژمنی فاشیست و کۆنەپەرستی گەلی کورد.

بەڵام دوای ئەو خیانەتەی پارتی لە هێندێک سەرچاوەی باوەڕپێکراوی نێو خۆیانەوە چەند گۆشەیەکی دیکەی مەسەلەکەش ڕوون بوونەوە. دەرکەوت کە هەشت مانگ بووە ڕیژێمی خومەینی جاشانەکەی نەداوە بە پارتی. بەڵام بە دەست خۆشانەی ئەو خیانەتە بێجگە لە چەک و تەقەمەنی جاشانەی هەشت مانگیان لەسەریەک دانێ. کە ئەگەر زیادی نەکردبێ، دەکاتە هەشتا میلیون تمەن. لەخوای بە زیاد بێ، بۆ کەسانێک کە دین و ئیمان و گەل و نیشتمانیان بە پوول فروشتووە هەشتا میلیۆن تمەن گاڵتەی پێ ناکرێ.

جگە لەوە ئیسپات بووە کە ئەمانە لەسەر دووپەت یاری دەکەن ئێستا کە سەڵتەنەت خوازن لە تورکیەوە دەیانەوێ بێنەوە ئێران دارودەستەی پارتی لە گەڵیان ڕێک کەوتوون کە بە یارمەتی ئەفسەرانی شا دۆستی نێو ئەرتەشی حکوومەتی ئاخوندی ناوچەی ورمێیان بۆ پاک بکەنەوە بەو شەرتە کاتێک گەڕانەوە ئێران و دەسەڵاتیان بەدەستەوە گرت جاشانەی ئەوان مەحفووز بێ. کەوابوو شانۆسازی دەرهێنانی تەرمی بارزانیش هەر لە خزمەتی ئەو ئامانجە شەیتانییەدابووە و هەر بەدەستی چەپەلی دارودەستەی پارتی جێ بە جێ کراوە. لە کۆتای دا دەمانەوێ دوو مەسەلە بخەینە بەرچاوانی ئەو کوردە پەنابەرە عێراقی یانە کە هێشتا هەستی پاکی کوردایەتی و نیشتمانپەروەرییان تێدا بە هێزە و

بـێ ئەوەی بـۆ خۆیـان بـزانن کەوتـوونـە دوای ئەو تـاقمـە خـۆفرۆش و بـەکرێگیـراوە. یەکەم ئەو خوشـک و برایـانـەی دەزانن کە کـاتی خۆی لقـی یەکـی پـارتی لـە دهـۆک، لقـی دوو لـە هـەولێـر، لقـی سـێ لـە کەرکـوک، لقـی چـوار لـە سولـەیمانـی و لقی پێنجیش لـە بـەغدا بوو. کەچی ئێستا بۆ خۆیان دەبینن کە مـەرکـەزی ئەو لقانـەی پـارتی کـەوتـوەتـە پیرانشـــار و مـەرگـەوەر و کـەرەج و شـــوێنـەکانـی دیـــکـەی ئێران. سـەرکردە خۆفرۆشـەکانیان بـەو پەڕی بێ شـەرمیەوە تـابلـۆی زەلام و قـەبـەشیان لـە بـەر دەرکـی ئەو نـاو لقـانـەی پـــارتـی هـەڵاوەســـیوە. داخـــوا خوشـــک و بـــرا کـــوردە عێراقییەکـان هـیـچ بیریـان لـەوە کـردوەتـەوە کە ئەو کـارە مـانـــای ئـەوەیـە بنـەمـــاڵـەی بـــارزانـی بە یەکجـــاری خواحافیزییـان لـە عێـراق کـردوە و دەیـانـەوێ بـۆ هـەمیشـە لـە ئێران بمێننـەوە. ئەویتر نـەک بـۆ کـوردایـەتـی بـەڵکـو بـۆ خیـانـەت و جاشـەتـی؟. دووهـەم ئـەوەیـە کـە هـەرچـەنـد ئـەو خۆفرۆشـانـە بـەکـەڵـک وەرگـرتن لـە نیـاز پـاکـی حیـزب و پێشـمـەرگـە توانیویـانـە هێنـدێ جیگـا داگیـر بـکـەن بـەڵام گـەلـی شـەش میلیون کـوردی ئێـران هـەرگیـز ئەو خیـانـەتـە نـابـەخشـێ و لـە داهـاتوویـەکـی نزیـک دا خـەیـانـەتکـاران بـە ســـــــزای خـۆیـــــــان دەگـەیـەنـــــــــێ.

کەوابـێ بـاشـتـر نـیـە ئـەو کـوردە هـەڵخـەڵـەتـاوانـە پـێش ئـەوەی مـۆری خیـانـەتیان بـە نێو چـاوانـەوە بنووسـێ و پێش ئـەوەی دەسـتیان بـە خـوێنی برایـانـی خـۆیـان سـوور بـێ و

بەرلەوەی بە ئاگرێــک کە ســەرۆکە خۆفرۆشــەکانیان هەڵیـان گیرساندوە بسوتێن بەرگی جاشەتی و خیانەت فڕێ دەن و بێنەوە باوەشی گەرمی میللەتی کورد جا چ لە عیراق چ لە ئێران؟.

هیوادارین هەم ئەو خوشک و برا کوردە عێراقیانە کە کەوتوونە دوای پارتی و هەم کۆمەڵانی بەشەرەفی کوردی عێــراق بەگشــتی جارێــک بــۆ هەمیشــە جەوهەری خۆفرۆشانەی داروەدەستی پارتی بناسن و مۆری جاشەتی و خیانەتیان بە نێوچاوانەوە بنێن بە هیوای سەرکەوتنی بزوتنەوەی هەقخوازانەی گەلی کورد و ڕووڕەش بوونی هەرچی زیاتری بەکرێگیراوان و خۆفرۆشان.

بۆ هەموو حیزب و ڕێکخراوە دیموکرات و پێشکەوتنخواز و دژی ئیمپیریالیســتیەکانی ڕۆژهەڵاتــی نێوەڕاســت کۆمیتەی ناوەندی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران سڵاوێکی گەرمی شۆڕشگێڕانەتان پێشکەش دەکا.

هاوڕێیانی بەڕێز!

حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران وەک بەکێک لە هێزەکانی دژی ئیمپریالیستی و دژی کۆنەپەرستی ناوچە، مــاوەی ٣٦ ســاڵە لە پێنــاوی ئــازادی و دیموکراســی و بــۆ وەدەست هێنانی مافی ڕەوا گەلی کورد لە کوردستانی ئێــران خەبــات دەکــا. حیزبــی ئــێمە جــووڵانەوەی رزگاریخوازی گەلی کورد بە بەشێک لە جوڵانەوەی دژی

ئیمپریالیستی و رزگاریخوازی گەلانی ئێران و هەموو ناوچەی ڕۆژهەڵاتی نێوەڕاست دادنێ و هەمیشە لەسەر ئەو باوەڕە بوە کە پێویستە هێزەکانی شۆڕشگێڕ و پێشکەوتنخواز لە بەسەر هات و ڕووداوەکانی ناوچە یەکتر ئاگادار بکەن و لەسەر گیروگرفتەکان بیرو باوەڕ بگۆڕنەوە و لە چارەسەرکردنیان دا یارمەتی یەکتر بدەن.

هەر لە سەر ئەو ئەساسە کۆمیتەی ناوەندی حیزبی ئێمە سەرنجی ئێوە بۆ هەڵوێست و کردەوەی بنەماڵەی بارزانی رادەکێشی کەهەر ناوی پارتی دیموکراتی کوردستانی عیراقیان لەسەر ناوە.

ئیمە بە پێویستی نازانین لە بارەی ڕابردووی بەڕێوەبەرانی ئەم پارتییەو خەیانەتیان بە جووڵانەوەی ڕزگاریخوازی خەڵکی کوردستانی عێراق بدوێین. یان لە بارەی سەر بە ئیمپریالیزم بوونی سەرۆکایەتی بارزانی و کوڕەکانی شتێک بنووسین. چونکە پێمان وایە خەیانەتی ئەو تاقمە کە جووڵانەوەی نیشتمانی کوردستانی عێراقی فیدای قازانجی ڕیژیمی شاو ئیمپریالیزمی ئەمریکا کرد لە رۆژ روونـاکترە. بەڵام ئێستا کە ئەم داروودەستەیە لە ڕابردوو دەرسیان وەرنەگرت و پاش بە فیڕۆدانی خوێنی هەزاران ڕۆڵەی کوردی عێراق پێکەوە لەگەڵ ئەرتەش و پاسدارانی ڕیژیمی خوێنمژی خومەینی هێرشیان هێناوەتە سەر گەلی کورد لە کوردستانی ئێران و هەتا ئێستا بەدەیان ژن و منداڵی بێ گوناهیان کوشتوە.

دەمانەوێ هێندێ مەسەلەتان بخەینە بەرچاو.
هەڵسورێنەرانی پارتی دیموکراتی کوردستانی عێراق کە لە ساڵەکانی ١٩٦٦- ١٩٧٥ و بە تایبەتی لە دوا ساڵەکانی بزوتنەوەی بارزانی دا بە ئاشکرا کەوتبونە بن باڵی "ساواک" و "موساد" و "سیا" بە دەستووری "شا" زۆر کەس لە ڕێبەران و ئەندامانی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێرانیان گرت و تەحویلی ساواکیان داوە کە لەدەست ڕیژێمی شا پانایان بۆ عێراق بردبوو. ئەمانە پاشان لە ئێران ئیعدام کران. هەروەها چەند کەس لە ڕێبەرانی حیزبی ئێمە لە عێراق کوشت و تەرمەکانیان بە ساواک فرۆشت.
هەر لە سەرەتاوە هەڵسوڕاوانی پارتی بەم شەرتەوە لەگەڵ ڕیژێمی شا ڕێک کەوتبوون کە نەهێڵن جووڵانەوەی دیموکراتی و نیشتمانی لە کوردستانی ئێران دا پەرە بسێنێ. لە ساڵەکانی ١٩٦٧-١٩٦٨ دا کاتێک خەباتی چەکدارانە دژی ڕیژێمی شا لە کوردستانی ئێران دەستی پێ کرا بارزانی جاشەکانی خۆی لە گەڵ ژاندارم و سەربازی ئێرانی وەدوای نیشتمان پەروەرانی کوردی ئێران خەست وتا سەرکوت کردنی ڕاپەڕینی شۆڕشگێڕانی کورد یارمەتی ڕیژێمی شای دا. لەو جەرەیانەدا بە دەیان ڕۆڵەی دیموکرات و شۆڕشگێڕی کوردستانی ئێران بەدەستی چەکدارەکانی بارزانی و ژاندرمەکانی ئێران شەهید کران.

بەرامبەر بەو خەیانەت و جینایەتەی تاقمەکەی بارزانی نیسبەت بە کوردەکانی ئێران کاتێک لە ساڵی ١٩٧٥ بە هۆی خیانەتی بارزانی و گریدانی سیاسەتی خۆی بە قازانجی ئیمپریالیزمەوە جوولانەوەی یازدە ساڵەی گەلی کورد لە کوردستانی عیراق تێک شکا و دەیان هەزار خاو خێزان دەربەدەر بوون و روویان کردە کوردستانی ئێران گەلی کورد ئامێزی بۆ کردنەوە و بەدڵێکی ئاواڵەوە بە پیشوازیان چوو و پەنای دان و بەخێوی کردن.

پاش سەرکەوتنی شۆرشی ئێران لە ساڵی ١٩٧٩ دا کورەکانی بارزانی کە قیادەی مووەقەتیان پێک هێنا بوو وایان نیشان دەدا کە لە کردەوەی خاینانەی پێشوویان پەشیمان بونەوە و دەیانەوێ لە ریزی جوولانەوەی نەوەی کورد دا جێگایان بکرێتەوە داوایان لە حیزبی ئێمە کرد کە رێگا بدا بێنەوە کوردستانی ئێران و لەو دەربەدەری و پەرش و بلاوییە رزگاریان بێ. حیزبی ئێمەش نەک هەر ریگای دا بوو یارمەتیشی دان.

هەڵسورێنەرانی قیادەی مووەقەت لە ماوەی ئەو ٣ ساڵەی پاش سەرکەوتنی شۆرشی ئێران نیشانیان داوە کە کاتێک خۆیان بە کز دەزانن دەکەونە پارانەوە کە دژی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران و تەنانەت بە بێ دەستووری حیزبی ئێمە ناجوڵێنەوە، هەر بۆیەش زۆر جار لەسەر داوای خۆیان چاویان بە بەرێوەبەرانی حیزبی

ئێمە کەوتوە و وەفاداری خۆیان بە حیزب و بەرێوەبەری حیزب ڕاگەیاندوە.

بەڵام لە ساڵی ١٩٧٩ دا کاتێک ڕێژێمی خومەینی ئیعلانی جیهادی بە دژی خەڵکی کوردستانی ئێران دا و هەڵسورێنەرانی قیادەی مووەقەت و چەکدارەکانی داردەستەی بارزانی واتێ گەیشتن کە حیزبی ئێمە کز بوە دەست بە جێ لە ناوچەی مەریوان شان بەشانی ژاندرمەکانی ئێران بە گژ پێشمەرگەکانی حیزبی ئێمەدا چوون، لە شنۆ تەقەیان لە خۆپیشاندانی خەڵک کرد و شەش کەسیان کوشت لە ناوچەی ورمێ دەرەبەگ و کۆنە ساواکیەکان بە پشتیوانی ئیدریس بارزانی نزیکەی هەزار ماڵی وەرزێر و زەحمەتکێشیان دەربەردەر کرد و هەر لە سەر پێشنیاری "ئیدریس" چەندین سەد نەفەر لەم ناوچەیەدا بە سەرۆکایەتی دەرەبەگەکان بوون بە جاشی ڕەسمی ڕێژێمی خومەینی.

کۆمیتەی ناوەندی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران چەند جار ئەم کردەوە نالەبارانەی بە چاو هەڵسورێنەرانی قیادە مووەقەت دا داوە داوای لێ کردن کە واز لەم سیاسەتە چەوت و دژی گەلی یە بێنن و دەست لە کاروباری کوردستانی ئێران وەرنەدەن. پاش سەرکەوتنی خەباتی گەلی کورد لە کوردستانی ئێران لە شەڕی ٣ مانگەی ساڵی ١٩٧٩ دا داردەستەی قیادە مووەقەت دیسان جلی گورگی خوێنمژیان گۆڕیەوە و

خۆیـان کــردەوە بەرخـــی بــێ گونــاە وپەنایـــان بــۆ بەڕێـوەبەرانی حیزبـی ئـێمە هێنـا. حیزبـی دیمـوکراتی کوردسـتانیش لەسـەر ئەو ئەسڵە کە هەر نەبـێ هەزاران پەنابەری کوردی عێراقـی لە مەینـەت و کێشـە دەپارێزی، بـۆ جارێ چەنـدەم تـۆبەی بەڕێـوەبرانـی قیادەی قەبـووڵ کرد.

بەڵام ئەو تـاقمە کە ٢٠ سـاڵە بازرگـانی بە مەسـەلەی کـورد دەکەن و قـازانجی دوا ڕۆژی نەتەوەی زۆر لێکـراوی کوردیان لە پێنـاوی مەسڵەحەتی خۆیـان دانـاوە هەروەک بە ئەمـر و فەرمـانی خەبـات وتێکۆشـانی چەنـد سـاڵەی گەلــی کوردیــان لە کوردســتانی عێــراق بە چەنــد دۆلار فرۆشت و خوێنی هەزاران کوردی بـە شەرەفیان بە فیـڕۆدا ئەمجارەش بەفەرمانی ڕیژێمـی خـومەینی شان بە شـانی لەشـکر و پاسـدرای بە نــاو ئیسـلامی نــاوچەی شـیمالی کوردستانـی ئێرانیان خستوەتە بەر پەلامار و دەستیان بە کوشتاری خەڵکـی بـێ دیفـاعی کـردوە. ئەوانە لە پشت ڕا خەنجەریـان لە پێشـمەرگەکانی کوردسـتان داوە. ئەوەش ڕاست لە کاتێک دا کە ڕیژێمی خوێنمژی خومەینی هەموو ڕۆژێک بە دەیان تێکۆشـەر و ئـازادیخوازی ئێرانـی بە بـێ دادگــا و موحــاکمە ئیعــدام دەکــا و بــۆ ئەنــدامان و لایەنگرانـــی هێزەکـانی دژی ئیمپریالیسـتی قەسـابخانە دادەنێ. دارو دەستەی قیادەی مووەقەت هەر لەو کـاتەدا کە کوردســــتانی ئێـــــران دەخەنە بەر هێــــرش و بە

جینایەتەکانی خۆیان ڕووی پاسدارانی خومەینی سپی دەکەنەوە کە چەندین "دێریاسین"یان لە کوردستانی ئێران پێک هیناوە هەر لەو کاتەش دا لەسەر ئەساسی پێوەندی نپچڕاوی خۆیان لەگەڵ "سیا"ی ئەمریکا هەوڵ دەدەن ڕێگا بۆ سەلتەنەت خوازانی هەڵاتوو لە شیمالی کوردستان خۆش بکەن و یارمەتی بدەن بۆ ئەوەی ڕیژێمێکی بە تەواوی سەر بە ئەمریکا جارێکی دیکە بەسەر ئێران دا زاڵ بێتەوە. دیارە خەڵکی کوردستانی ئێران لە توانای دا هەیە ئەو تاقە بەکرێگیراوەی سەر بە ئیمپریالیزم سەرکوت بکا.

کەوابوو بێ گۆمان هەڵسوڕێنەرانی قیادەی مووەقەت بە توندی سزا دەدرێن و ئیجازەیان پێ نادرێ لە کوردستانی ئێران جێ گیر بن و بە خەیانەتی خۆیان درێژە بدەن. ئەم کارە هەر لە ئێستاوە دەستی پێ کردووە. کۆمیتەی ناوەندی حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران بە ئەرکی سەرشانی خۆی دەزانێ، ئێوە لە کردەوەی خاینانەی قیادەی مووەقەت لە ئێران ئاگادار بکا و ئەم تاقمە سەر بە ئیمپریالیزمەتان پێ بناسێنێ و داواتان لێ بکا کە بەرامبەر بە جینایەتی ئاشکرای دارودەستەی بارزانی هەڵوێستی پێویست بگرن.